

Març 1993 - n. 132 - 150 PTA

LLUCMAJOR

de pinte en ample

Rabasco, condemnat a
pagar quinze milions de
pessetes per haver acusat
en fals l'anterior batle de
corrupció

100 cl.

45% vol.

AROP
d'en
GORI
F. Vidal

Elaborado por Destilerías F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s.n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 75497 Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182 PM

Revista mensual
Dep. Leg. PM-350-1.981
Any XII

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Llucmajor

INFORMACIÓ I
PUBLICITAT:
C/ Bisbe Talxaquet, 105
(Llucmajor)

DIRIGEIX:
Catalina Font

COL·LABOREN:

Sebastià Alzamora
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Miquel Bezares
Lluïsa Caldés
Celso Calviño
Francina Capellà
Miquel Cardell
Sebastià Cardell
Joan Clar
Joan Contestí
Bartomeu Font
Joana Font
Antoni Garau
Catalina Garau
Joan B. Garau
Mates Garcias
Miquel Janer
Franc Jaume
Coloma Julià
Antoni Llompart
Benet Llompart
Llorenç Mascardó
Margalida Mut
Mates Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Andrea Puig
Nanda Ramon
Sebastià Rubí
Jaume Salvà
Josep Sacarès
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Jerònia Socias
Joan Socias
Gabriel Thomas
Arnau Tomás
Jeroni Tomás
Pere F. Torrens
Antoni Vadell
Barbara Verdora
Francesc Verdora

SECCIÓ ESPORTIVA:

Coordinador:
Joan Quintana
Col·laboren:
Joan Jaume
Jaume Manresa

FOTOGRAFIES:

M. Clar
Fotos Fermin
C. Julià
Antoni Monserrat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:
Tirrena S.A. Tel. 55 52 12

El pensament de la
Revista s'expressa només
a través de l'Editorial.

Sentències que clarifiquen

En els darrers dies, dues decisions judicials han procedit a clarificar les coses en la vida política mallorquina. Després del veredict del Cas Calvià, el Jutjat dels assumptes penals número 5 de Palma condemnava el regidor d'ASI, Joaquin Rabasco per un delict de desacatament calumniós. Detenció i indemnitzacions per valor de quinze milions de pessetes és la quantitat que haurà de pagar el regidor que va acusar, sense proves, tres persones, entre elles el que era aleshores batle i ara portaveu de l'oposició, el socialista Joan Monserrat.

La sentència és clara i, en certa manera, es pot considerar benèvola en el sentit que únicament repara el dany personal que es fa fer -injustament, segons explica la sentència- a tres persones: el batle, el regidor Tomàs Garcias i l'empresari, Julià Pucheco, extenent així una ombra de dubtes sobre honorabilitat i bon nom.

El veredict no parla, en cap moment, del dany públic que va causar al partit socialista, aleshores al capdavant de les tasques de govern municipal a Llucmajor, quan es va calumniar, des d'un mitjà de comunicació, al seu batle i també al seu responsable de la comissió d'Urbanisme.

Tant la sentència del Cas Calvià, com la més recent del desacatament del regidor d'ASI, exposen un meritori precedent que contribuirà a dissuadir a tots els qui creuen que en política «tot és vàlid» i que reforçarà la fe de l'opinió pública en l'Estat de dret perquè demostrin que els intents de suborn i de difamació poden ser sancionats de forma exemplar.

És trist, en aquest desert de l'Ètica en què s'ha convertit aquest país i bona part del món modern, que l'exemplaritat no neixi de la conducta justa dels ciutadans sinó de la condemna d'alguns fets. No obstant això, aquesta constatació certifica que sentències d'aquest tipus són necessàries perquè tranquil·litzen el ciutadà que no té perquè sentir-se impotent davant la «corrupció» dels protagonistes de la política.

Els tribunals, les lleis i el propi Estat de dret són aquí per vetllar per les institucions i per posar a la banqueta i al seu lloc -la condemna, la detenció, la multa- a qui intenta burlar o tot simplement jugar amb l'esperit de la democràcia.

Plenari de l'Ajuntament

Convalidació de despeses, motiu de discòrdia

Dels deu punts exposats a l'ordre del dia del Ple Ordinari del mes de febrer a l'Ajuntament, set foren aprovats per unanimitat, sense cap discussió. Els altres tres varen produir discussions entre el batle i l'oposició socialista. Quant al tema relatiu a la convalidació de despeses el portaveu de l'oposició Joan Monserrat, va dir que entre aquestes despeses n'hi havia una amb més de dos milions de pessetes corresponents a obres i projectes sense assignació pressupostària ni els tràmits legals normals «tenint l'Ajuntament un deute de més de 800 milions de pessetes» i que «si segueix en aquest pas el consistori es veurà immers en una situació econòmica insostenible».

La rèplica del batle fou que J. Monserrat ja estava fent demagògia pre-electoral, que aquestes convalidacions són completament legals i correctes, i també, una altra vegada, que el deute actual «i d'altres que poden venir» és degut al desastre del seu anterior manament, en projectes i obres que no pagaven i que ara ells han hagut de pagar. «Nosaltres sempre pagarem religiosament les nostres factures» va replicar Monserrat.

Quant als temes sobre l'augment del preu del servei de l'aigua potable i sanejament, el portaveu de l'oposició va votar en contra, per considerar que l'augment de les quotes de servei i canon d'aigua encariran extraordinàriament el rebut de l'usuari «en contradicció amb el que va prometre el P.P. a la seva campanya electoral, que no augmentaria els impostos». Lluç Tomàs li va contestar que aquests augments no són capriciosos, sinó que obeeixen a un barem facilitat pel Govern socialista, i que el que recaptarà en concepte del canon de l'aigua, servirà per a la contribució de noves depuradores a S'Estanyol i S'Arenal i per a la reforma de la de Lluçmajor. «L'augment és excessiu, i que no em vinguin en monsergues amb el partit Socialista de Madrid» (Monserrat).

ALTRES ACORDS

-Conveni amb les oficines de prescripció social d'objectors de consciència de la subsecretària del Ministeri de Justícia, per poder accedir a la borsa d'objectors per al desenvolupament de serveis socials del municipi.

-Aprovació inicial del pla parcial de Regana i estudi d'avaluació de

l'impacte ambiental.

-Rectificació del decret de la Batllia del recurs contenciós-administratiu interposat per Capocorp, S.A. i Cala Cristal, S.A. i designació d'advocat i procurador i la petició d'instal·lacions temporals en el litoral del terme municipal per a la temporada 1.993.

FABRICA DE JOIERIA GARAU (Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

OFERTES ESPECIALS 30% DE DESCOMPTE

- * Cordoncillos mallorquins des de 36.000.- (60 cms)
- * Granets mallorquins de moreta des de 49.900.- (50 cms)
- * Aros llisos, pulseres mallorquines de creu de Calatrava, etc. etc.

Llistes de Noces, Comunions i Naixements

C/ Born, 29 (Lluçmajor)

Tel. 66 04 03

Rabasco, condemnat a pagar quinze milions de pessetes per desacatament

El jutge també imposa al regidor de l'ASI una pena de dos mesos d'arrestament major i inhabilitació de càrrec públic

Francesc Verdera

El Jutjat del Penal número 5 de Palma ha condemnat el regidor de l'Agrupació Social Independent, Joaquín Rabasco, a una pena de dos mesos d'arrestament major i a pagar una indemnització total de quinze milions de pessetes com a autor d'un delictes de desacatament.

Segons la sentència, feta pública a finals de febrer, el regidor de l'ASI i actual responsable de la comissió municipal d'Urbanisme, haurà d'indemnitzar l'ex-batle, Joan Monserrat, el regidor socialista, Tomàs Garcías i l'industrial Julià Pacheco amb la quantitat de cinc milions de pessetes per a cadascun. Tot i això, el Tribunal ha absolt l'entitat Rey Sol S.A. editora del diari *El día de Baleares* de la pretensió indemnitzadora, deduïda contra ella com a responsable civil subsidiària.

Segons els fets provats, Joaquín Rabasco, en data no determinada, però anterior al 31 de juliol del 1988, va mantenir una entrevista amb un periodista de l'esmentat diari de Palma, i li va manifestar una suposada actuació irregular realitzada per part del aleshores batle de Lluçmajor, Joan Monserrat, el president de la comissió d'Urbanisme, Tomàs Garcías, i l'empresari Julià Pacheco.

El magistrat entén que aquesta suposada irregularitat, així com va ser relatada per l'acusat i reproduïda amb frases entre cometes pel redactor de *El Día de Baleares*, que varen aparèixer publicades a l'edició del 31 de juliol del 1988, consistia en l'adjudicació de les obres de pintura del col·legi públic Son Verí de s'Arenal a l'empresa Pinturas Pacheco de manera il·legal. En aquest sentit, Joaquín Rabasco va assegurar al diari que aquesta concessió no s'ajustava a la normativa vigent —es tractava de la proposta menys econòmica de les presentades que optaven a realit-

zar el treball— però que, a canvi de l'adjudicació, el batle de Lluçmajor i demostrar-se.

Tot això mena el jutge a condemnar l'actual regidor de l'ASI, Joaquín Rabasco, en concepte d'autor d'un delictes de desacatament a la pena de dos mesos d'arrestament major, amb les accesoris de privació de càrrec públic durant la condemna. A més de la multa de 50.000 pessetes, l'ara responsable de la comissió municipal d'Urbanisme haurà d'indemnitzar els tres afectats, Joan Monserrat, Tomàs Garcías i Julià Pacheco amb cinc milions de pessetes a cadascun.

el responsable d'urbanisme, acompanyats de les seves esposes, feren un viatge a París, sufragat per Julià Pacheco que també els acompanyà a la capital del Sena.

Rabasco, que el 1988 era regidor pel CDS, va manifestar al periodista que «les obres s'adjudicaren incomprendiblement a l'empresa que havia presentat un pressupost més gros, però això bé valia una viatge a la capital de França».

Posteriorment, segons afirma el text de la sentència, Joaquín Rabasco havia presentat una demanda davant el Jutjat d'Instrucció número u de

Palma contra Joan Montserrat per un presumpte delictes de prevaricació, en entendre que havia tudejat doblers del municipi en benefici personal seu».

Però el Tribunal va decretar l'arxiu de les actuacions. Aquesta decisió va ser recorreguda de reforma i subsidiàriament en apel·lació, però posteriorment va ser confirmada per l'Audiència Provincial.

Per la seva banda, Joan Monserrat i Tomàs Garcías formularen una denúncia contra Joaquín Rabasco per un presumpte delictes de calúmnies i contra l'empresa editora Rey Sol S.A., com a responsable civil subsidiària. L'acusació particular, personada en nom de Joan Monserrat, Tomàs Garcías i Julià Pacheco, en les seves conclusions definitives va estimar els fets com a constitutius d'un delictes de desacatament o, en el seu defecte, de calúnnia.

La sentència assenyala que cap de les acusacions fetes per Joaquín Rabasco no ha pogut ésser demostrada. Concretament, el jutge afirma que «ni l'existència de la irregularitat administrativa, ni el lucre personal que n'hauria pogut seguir» no han pogut

VI Aniversari de la Banda de Cornetes i Tambors

El passat 12 de març la Banda de Cornetes i Tambors de Lluçmajor va celebrar la seva festa anual amb el seu padrí, el cantant Tomeu Penya i amb la presència de la Miss Balears d'enguany. La festa va consistir en un sopar al restaurant Tropical, en una actuació musical de Tomeu Penya i en el repartiment de trofeus per part de l'Ajuntament.

Dinar de Quintos

Els quintos i quintes del 50 varen celebrar una festa en motiu d'aquest aniversari.

Primer, una missa solemne a la parròquia el darrer diumenge de gener i a continuació un dinar al Club Nàutic de sa Ràpita.

Alegria i bon humor no hi mancaron i la fotografia n'és una bona prova. Molts d'anys!

**Tallers
MARINA**

PEUGEOT - TALBOT

Agent Oficial

C/ Marina, 104 - Tel. 66 05 21
Exposició i venda: C/ Marina s/n
LLUCMAJOR

Als TALLERS MARINA tots els clientes de les

assegurances

podeu

**obtenir un 20 % de descompte quan pagueu al comptat la mà
d'obra a les reparacions dels vostres vehicles**

Comencen 8 funcionaris nous a l'Ajuntament

Entre finals de l'any passat i els primers mesos d'enguany l'Ajuntament ha ampliat la plantilla amb vuit funcionaris de nova incorporació. Després de la realització de les corresponents oposicions, han estat seleccionats com a auxiliar administratiu Magdalena Janer Tomàs, Catalina Taberner Salvà, Francesca Vaquet Barceló, Jaume Lladó Ferrer, Maria del Mar Ribas Ramos i Angeles García Gómez. La plaça de delineant ha estat guanyada mitjançant concurs-oposició per Ignasi Mut Nicolau, mentre que la d'arquitecte contractat interinament però per temps indeterminat, ha correspost a Melcior Miralles Mut. Tots els nous treballadors ja s'han incorporat a la seva feina repartits per les distintes dependències municipals. Cal recordar que l'any 1992, tots els candidats a les places d'auxiliar administratiu havien suspès les oposicions, per la qual cosa l'Ajuntament va contractar interinament sis persones. Ara, tres d'aquests interins han tret plaça definitiva en les darreres oposicions al cos d'auxiliar administratiu.

Els objectors podran fer el Servei Social a Lluçmajor

L'Ajuntament va aprovar en el plenari del mes de febrer subscriure un conveni amb l'Oficina de la Prestació Social Substitutòria del Ministeri de Justícia perquè els joves que s'hagin declarat objectors de consciència puguin fer el servei civil dins el municipi de Lluçmajor.

En concretar-se els termes d'aquest conveni, els joves que es neguin a prestar el servei militar, al·legant motius de consciència basats en principis humanistes, religiosos, pacifistes o de qualsevol altra mena contemplada per la legislació vigent, tendran l'oportunitat de fer un servei civil col·laborant en tasques d'acció social, protecció civil, atenció a la joventut, Creu Roja o d'altres àmbits d'interès humà i comunitari. Fins ara aquest servei civil no es podia fer efectiu a Lluçmajor per falta d'oferta de places i tasques concretes. L'acció de l'Ajuntament cobrirà aquest buit d'ara endavant. A Lluçmajor hi ha devers 10 joves que ja s'han declarat objectors de consciència i que esperen realitzar la prestació social substitutòria.

Joan Matamales investiga els impostos medievals

El jove historiador llucmajorer Joan Matamales González forma part de l'equip d'investigadors que estudia el règim d'imposts de l'Edat Mitjana mallorquina i les conseqüències fiscals i polítiques que se'n derivaren. Aquest estudi es fa a partir del *Llibre de capítols de drets universals*, un còdex del segle XV que conté tots els acords que en matèria tributària prenia la Universitat o organisme de govern del Regne de Mallorca.

L'equip d'investigació està format per set historiadors que actuen sota la direcció d'Antoni Mut, principal responsable de l'Arxiu del Regne de Mallorca. El termini fixat per a la transcripció i estudi dels documents medievals és de dos anys. Aquest projecte d'investigació ha estat guardonat en la categoria corresponent dels premis Ciutat de Palma de 1992.

Joan Matamales és llicenciat en Història. Ha treballat en diversos arxius de Mallorca, entre els quals destaca el de l'Ajuntament de Lluçmajor, on per espai de dos anys ha fet tasques de catalogació i ordenació de documents.

Demostració de rappel en el Campanar de Sant Miquel de Palma

Els joves escaladors de Lluçmajor varen col·locar una monumental pancarta

Un grup de joves escaladors de Lluçmajor van col·locar, al temps que feia una demostració de la tècnica del rappel, una gran pancarta al capdamunt del campanar de l'església palmessana de Sant Miquel. L'operació tenia com a objectiu anunciar el començament d'un programa d'activitats juvenils organitzat pel secretari de Pastoral Juvenil de la Diòcesi de Mallorca.

El programa Adultjove 93 es desenvoluparà del 12

al 14 d'aquest mes de març a Manacor, Binissalem i Palma i comprendrà diferents manifestacions de tipus cultural: lectura de poesia, mímica, teatre i cançons, a través de les quals es plantejaran qüestions i situacions que després seran objecte d'un intercanvi d'impressions entre els participants als encontres.

Mitjançant aquestes activitats, el secretariat de Pastoral Juvenil de la Diòcesi vol presentar a la societat mallorquina la tasca que vénen desenvolupant per tal de millorar i potenciar les relacions amb el col·lectiu juvenil.

El descens en rappel en el campanar de l'església de Sant Miquel protagonitzat per membres del club llucmajorer de muntanyisme va aclaparar l'atenció de nombrosos ciutadans que passejaven pel cèntric carrer de Palma. Els joves esportistes només estaren només uns minuts per completar la instal·lació de la pancarta, després d'haver procedit a prendre les mesures necessàries de seguretat o de subjecció de les cordes per realitzar el descens.

Francesc Verdura

S'Arenal

Reunió per cercar un model turístic aplicable a la Comunitat Europea

Tomeu Sbert

En els salons del Club Nàutic S'Arenal tingué lloc una llarga reunió on es tractà la temàtica per cercar un model turístic aplicable a la Comunitat Europea. Aquest estudi està coordinat per la Universitat de Munich i per l'Institut de Turisme d'Alemanya. És un projecte que pretén adaptar el creixement turístic a la protecció de l'entorn.

Va participar el professor Dr. Mathies Feige (de l'Institut German Tourism) acompanyat d'altres persones. Per part de l'Ajuntament de Lluçmajor el regidor de turisme Jordi Mulet.

La xerrada-entrevista fou marcada pel tractament de la situació actual del turisme dins l'àmbit de la nostra zona, la problemàtica i els futurs objectius de la política turística en general.

El major interès del grup de visitants es centrà en el futur funcionament de l'oficina turística que instal·larà a la plaça Reina Mª Cristina; en el tema de renous i seguretat ciutadana; en la remodelació de la planta hotelera; millorament de serveis en general; el poblat talaiòtic de Capocorb i d'altres llocs interessants com són: El Santuari de Gràcia, les possibles rutes turístiques marinenques amb aturada a antigues possessions de la «marina»; S'Estanyol i la zona costanera i, sobretot s'interessaren per l'oferta complementària tant municipal com particular.

Altres assumptes foren: Els monuments, Esglésies, Història del nostre turisme a nivell local, serveis mèdics, aigües potables i residuals, mercat del divendres a Lluçmajor i d'altres ofertes com pot ser en el futur un camp de golf, un circuit tancat per a cotxes d'alta velocitat: el nou Poliesportiu cobert a S'Arenal i altres moltes millores positives de cara a l'entreteniment i benestar del turisme en general.

CARNAVAL

Un any més els dies de Carnaval foren bulliciosos i alegres. La magna

Marc Patiño Jordi, nou campió de Balears de vela (classe Optimist)

jornada carnavalesca la constituí la celebració del tradicional «Carnaval Platja de Palma» amb sortida des de Son Verí Vell i arribada a la Plaça de Les Meravelles, on es trobava el Jurat qualificador. Una caravana de poc més de dos quilòmetres de llargària, amb carrosses, comparses, disfressats, cavallistes, música i tot un cúmul de gent festosa que feren un espectacle de destacada magnitud. La crisi turística de la qual tant se'n parla va estar a punt de ser un motiu de suspensió. Finalment l'Associació d'Hotelers de la zona va donar empena forta i la festa fou un èxit.

A S'Arenal de Lluçmajor, acabat el gran carnaval dit, també a la plaça Major (Mercat), se celebrà una festa carnavalesca amb premis inclosos i que reuní a molts de veïns.

NOTICIES BREUS

-Marc Patiño Jordi, és el nou campió de Balears de vela, classe «Optimist» regata celebrada en aigües manorquines. Patiño és en l'actualitat un dels més destacats esportistes de les illes.

-Paquita Arcos organitzà una exposició d'olis, ceràmiques i porcel·lanes a l'antiga capella del carrer Vicaria. Duia per títol «San Valentín, exposició i venda» (Pro ajuda Setmana Santa S'Arenal).

-L'U.D. Arenal (III Nacional)

triomfà del C.D. Constància (3-1) en el camp municipal.

-A S'Arenal-Palma segueixen les obres de semi-peatonització a primera línia. Aquestes obres en anys vinentes arribaran fins al «Torrent dels Jueus».

-En les instal·lacions del «Tennis Arenal» tingué lloc l'eliminàtoria del campionat de Balears de Truc. Triomfaren Daniel Ruiz i Joan Perpiñà, els quals reberen un trofeu de mans de Pere Canals. Els subcampions foren Bartomeu Ferrer i Gabriel Pou.

-Carreres cilistes! S'Arenal, aquest hivern tornà ésser un autèntic recinte ciclista. Carreres moltes. Fou al final de l'etapa de la volta a Mallorca de professionals. I aquestes setmanes, cada diumenge, disputa de la «V Challenge Tennis Arenal» amb nutria participació.

-La Impremta Bahía propietat del llucmajorer Sebastià Socas i esposa Francisca Monserrat, compleix 25 anys des de la seva inauguració.

-Josep Alvarado ha exposat al «Club Elite» de Palma.

-La disposició del batle Gaspar Oliver de crear un registre auxiliar a l'oficina municipal de S'Arenal mereix paraules de gratitud. Així s'eviten possibles i necessaris desplaçaments dels veïns s'arenalers a Lluçmajor.

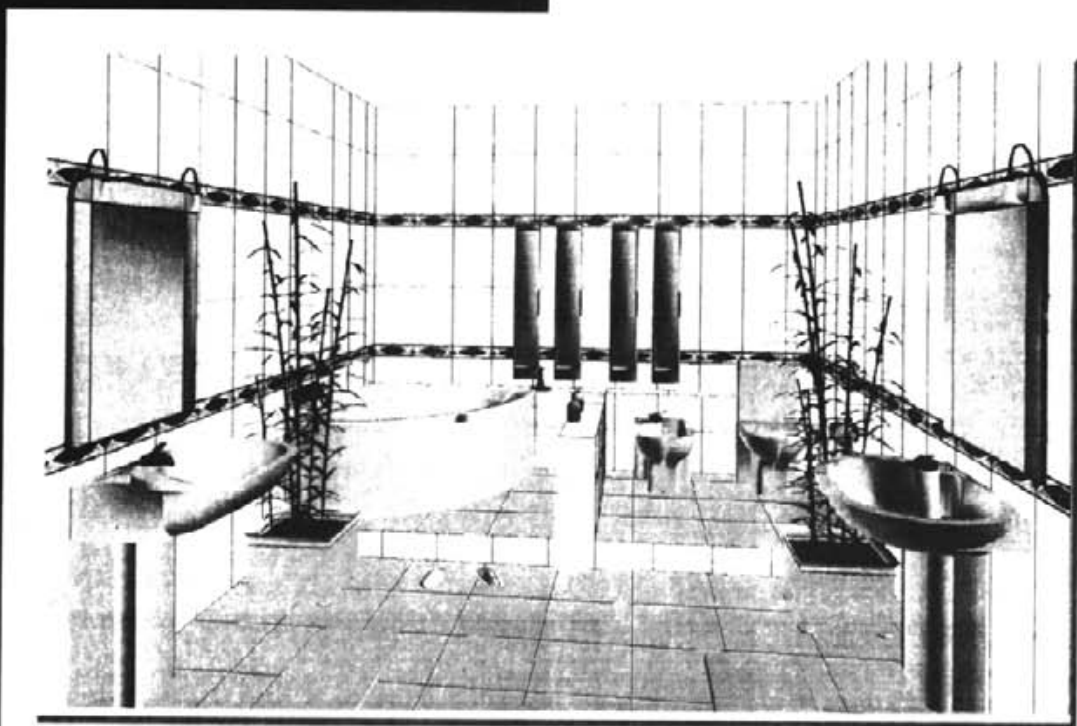
-Per part de la parròquia i organitzat per la revista «S'Unió de S'Arenal» i altra bona gent col·laboradora s'anuncia la celebració del «IV dia de Pancaritat» en el lloc conegut per «Es Pont de ses Set Boques».

-Així mateix es vol fer una exposició de fotografies amb el títol de «Cinc anys de vida a S'Arenal», pels camins de la revista.

-A un local de la plaça dels Nins també es farà una exposició col·lectiva de pintura amb autors locals coordinada per Jaume Alzamora.

-I fins d'aquí a una mesada, estimats amics.

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA

DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho haviu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Sa Rua 93

Des que va començar a celebrar-se SA RUA a Llucmajor, ja fa un grapat d'anys a ara, la cosa ha canviat molt i de manera positiva. El primer any, una comparsa organitzada per la delegació de l'OCB a Llucmajor va sortir en forma de «Llocada venturera» pels nostres carrers acompanyada tan sols per un grapat de músics voluntaris i improvisats.

Hem vist Rues vistoses, plenes de colors i música i enguany hem continuat aquesta tradició encara que, segons l'opinió de nombrós públic, no tan lluida com en altres ocasions.

Maria Clar

Boutique

c/ Impremta, n.º 1 (Pas d'en Quint)
Tel. (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

CENTRE DE PREPARACIÓ MATERNAL ATÈS PER COMARES

Carrer Rigo, 73 - LLUCMAJOR
Tel. 66 24 90 (Dímarts i Dijous horabaixa)
Tel. 66 17 98 (particular)

No obstant això, la gent que va sortir al carrer el dissabte de SA RUA va poder gaudir del renou i la bulla que carrosses, comparses i individualistats posaren enmig del poble.

Hi hagué un poc de tot: trencadors d'ametlles, espantaocells, molts negres i negrets, hipis d'un temps, tropes de la cavalleria muntada del canadà, indis i cau-bois i un cuc de molts metres de llargada, a l'estil de les carrosses xineses.

De tot això, en són mostra aquestes fotografies. Ara ens toca menjar peix i verdura cada divendres durant set setmanes.

Text i fotos: Catalina Font

PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

FOTO CLAR

Perfumeria

*Reportatges, Fotos d'Estudi,
Carnet... i una extensa gamma
de productes de perfumeria*

**OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS**

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

Aprendre idiomes sense sortir de Llucmajor

Anglès i alemany són les ofertes principals de les dues acadèmies privades

Saber idiomes és en voga. Cada dia més gent en vol aprendre. Els mitjans i recursos per fer-ho depenen de les possibilitats, el temps i el gust de cadascú. Tradicionalment, un dels sistemes més habituals d'aprendre un idioma han estat les classes particulars en una acadèmia

privada. A Llucmajor, d'un temps ençà, n'han obert dues. Els respectius directors, Hoge Müller-Burck d'Euro-Idiomas i Aina Galmés Roman de Sunflowers, ens presenten la realitat i els objectius dels respectius centres.

EURO-IDIOMAS: L'OBRA D'UN PROFESSIONAL COMPETENT

-Euro-Idiomas és una acadèmia privada d'abast estrictament local. Va ser fundada ara fa dos anys pel seu director i propietari Holger Müller. L'escola té el seu local en el número 48 del carrer Jaume II. L'edifici és fàcilment recognoscible des de fora per la tirallonga de banderoles internacionals que ornamenten la façana i per la corresponent placa acreditativa amb el nom del centre.

Holger Müller és alemany. Té títol universitari del seu país i durant anys ha exercit de professor de llengües a diversos centres de Palma. Amb el temps, segons confessa, «vaig tenir ganes de fundar la meua pròpia escola per ensenyar-hi tal com a mi m'agrada i sense les impositions a què ens sotmetien els directors dels centres on treballava, que de vegades pareixia que només s'interessaven pels doblers».

Segons Holger Müller, sis alumnes per aula les escoles d'idiomes de Mallorca «de vegades estan molt massificades i, dins una mateixa classe, hi fiquen alumnes de diversos nivells. Això passa quan la qualitat de l'ensenyança no és un criteri respectat». Per això és una norma de la

Hoge Müller-Burck, director d'Euro-Idiomas
(Foto: C. Julià).

seua escola no ficar més de sis alumnes dins grups d'un mateix nivell. «Això és indispensable per poder dedicar atenció sobretot a parlar en la llengua que s'aprèn. Jo pens que, per a la gent que vol aprendre un idioma, és més important d'entrada saber parlar que escriure», argumenta Holger Müller.

Les classes que s'imparteixen ara a Euro-Idiomas són d'anglès, alemany i espanyol per a estrangers. El seu director en fa balanç amb els següents termes: «Els alumnes més abundants són els d'anglès: 27. D'alumnes d'alemany, en tenim set i, d'estrangers que aprenen espanyol, en vénen cinc. Aquests darrers, quan ja saben mantenir una conversa rudimentària, deixen d'assistir a classe i es defensen pel seu compte».

La diversitat d'alumnes és una característica d'Euro-Idiomas: n'hi ha de diverses edats, des de nins de vuit anys fins a gent que arriba a la setantena. D'entre els estrangers assistents hi ha nacionalitats diverses: anglesos, alemanys, suïssos, holandesos i, fins i tot, un hindú. També destaca el fet que han impartit classe per a un cec dins un programa assistencial de l'ONCE.

Holger Müller està satisfet per l'a-

SPORTS
ca'n salom

CORDELLERIA I ESPARDENYERIA

C/ Músic Joan Xamena, 12. Tel. 66 14 84 (Llucmajor)

**EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES**

**GERMANES
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

De dimarts a divendres

de 9 a 12 i de 15 a 19

i els dissabtes de 9 a 19

C/ Orient, 8

Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

LLUCMAJOR

collida personal i professional que ha rebut a Lluçmajor des que hi viu i hi fa feina: «Crec que he tengut mala sort, tant en relació amb la gent com amb l'escola, de la qual n'han fet propaganda d'orella a orella i molt personalitzada. Desig poder viure i treballar a Lluçmajor per molts d'anys sense necessitat d'haver de tornar a Palma».

SUNFLOWERS: UNA ORGANITZACIÓ QUE ARRIBA A LLUCMAJOR

Aina Galmés Roman és la directora i administradora d'una xarxa d'escoles dedicades a l'ensenyança d'idiomes. Aquesta organització ja té l'experiència de tretze anys de feina i compta amb centres fundats, fins ara, a Palma i a Campos. Des de fa unes setmanes, ha obert una nova escola en el número 70 del carrer del Bisbe Taixequet de Lluçmajor. «El nostre desig —declara Aina Galmés— és acostar-nos als pobles que no tenen encara una escola d'idiomes de les mateixes característiques que la nostra. Volem oferir a la gent de la part forana la possibilitat d'aprendre idiomes i de preparar-se per treure títols oficials sense haver-se de desplaçar a Palma».

Els mitjans tècnics i humans amb què compta el centre de Lluçmajor són els habituals en les escoles *Sunflowers*: «Tenim professors nadius de cada idioma, tots titulats i amb experiència docent. Tots ells, en acabar els estudis universitaris, han fet cursos específics d'ensenyament d'idiomes. A més, tenim un mètode d'ensenyament propi, elaborat pels nostres professionals a partir de la seva

Aina Galmés Roman, directora de *Sunflowers* (Foto: C. Julià)

experiència i de les darreres publicacions de didàctica d'idiomes». L'escola, a més, és supervisada per una pedagoga, que atén les consultes i les qüestions didàctiques que plantegen els pares i els alumnes.

Les raons de la fundació de *Sunflowers* a Lluçmajor, les explica Aina Galmés argumentant que «Lluçmajor és un poble amb inquietuds culturals i amb una gent que sabrà apreciar la importància d'aprendre una llengua estrangera. Per una altra part, pel fet d'haver-hi una zona costera amb importància turística és necessari que hi hagi professionals preparats per saber idiomes. Més que més amb l'obertura europea, ja que ara és imprescindible que mai que els nostres professionals es preparin per competir amb els europeus».

A PARTIR DELS TRES ANYS

L'oferta educativa de *Sunflowers* se centra en cursos d'anglès, alemany, francès i espanyol per a estrangers, tant per a nins com per a joves i adults. Aina Galmés confirma que «amb els nins començam als tres anys, ja que és un moment òptim del desenvolupament psicològic de l'infant per a aprendre qualsevol idioma».

Pel que fa als alumnes que ja han aconseguit un alt nivell d'anglès, «el preparam per a l'obtenció de títols de la Universitat de Cambridge i de l'Escola Oficial d'Idiomes». Per una altra banda també anuncia que «impartim cursos específics per a empreses i, com activitat complementària, fem classes de repàs d'anglès a alumnes d'EGB, BUP i COU i per a universitaris».

L'escola estarà oberta tot l'any, però amb uns horaris que s'adaptaran a l'època. Els alumnes «estan dividits en petits grups tenint en compte l'edat i el nivell de coneixement de l'idioma de cadascú, dues realitats importants a l'hora d'organitzar la nostra feina».

Aquestes dues escoles, *EuroIdiomas* i *Sunflowers*, amb plantejament d'iniciativa privada, ofereixen uns serveis educatius importants i que complementen les ofertes oficials de l'ensenyament reglat (EGB, BUP, COU i REM), de l'Escola d'Adults (ara només limitada a l'anglès) i d'alguns professors particulars que també imparteixen classes a títol estrictament privat. Esperam que sigui en benefici de la millora cultural de Lluçmajor.

Maties Garcias

SEMAR

INDUSTRIES SEMAR, S.A.

C/. Tomàs Monserrat, 6 - 8

Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

EMBOTITS

CUIXOTS

FORMATGES

Avd. Carles V, s/n. Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

El Sr. Joan Monserrat ens parla del «Cas Rabasco»

Redacció.- Sr. J. Monserrat, la notícia que s'ha fet pública als diaris i als programes regionals de televisió, en relació a la sentència condemnatòria per desacatam (injúries a una autoritat) dictada pel Jutjat número 5 de la Justícia Penal, en contra del Sr. Joaquin Rabasco Ferrei-

ra quan era regidor del C.D.S. (Centre Democràtic Social), és una història que molts de llucmajorers ja no deuen recordar, ja que fa cinc anys que succeïren aquests fets. Malgrat això, crec que vostè la deu tenir molt viva i molt present.

-¿Ens podria fer una mica de història d'allò que ha estat motiu que el Sr. Joaquin Rabasco hagi estat condemnat?

-Bé, el primer que he de dir és que hi ha uns fets que succeïren i uns fets que estaven solapats. Els fets que succeïren foren una acusació per part del Sr. Rabasco referent a haver adjudicat malament una obra, que consistia a pintar les persianes del Col·legi Públic Son Verí de S'Arenal.

Ell es va querellar, em va denunciar davant el Jutjat número 1 de Ciutat, hi vaig comparèixer com és natural, i el jutge no trobà cap motiu ni un, per acceptar la querella i per això no va ésser admesa a tràmit, ni per part del Jutge, ni per part del Fiscal, quan ell va recórrer que s'havia d'admetre. Una vegada que se va demostrar que no hi havia cap motiu per acusar-me va ésser quan vaig recórrer.

Per què vaig recórrer? Perquè ell havia dit que l'adjudicació d'aquesta obra al Sr. Pacheco (el cost total era de 800.000 ptes.) havia servit per fer, el Sr. Garcias, el Sr. Pacheco i jo i les nostres respectives dones, un viatge a París.

A més ell deia que els tràmits que s'havien seguit per a l'adjudicació de l'obra no eren correctes, quan, com es va demostrar -la seva acusació no va ésser admesa a tràmit- no era veritat.

Després d'això jo el vaig denunciar per injúries, per difamació i per calúmnia, que era el que ell havia fet mitjançant el diari «El Dia» de Balears del 31 de juliol de 1988.

Aquest fet em va impactar molt. Per ventura era ingenu en aquells moments, però si era així podem dir:

Visca la ingenuïtat!, ja que jo creia que aquestes coses no es feien. Creia que estar dins la política representava tenir una elegància, jo diria de cavaller i de persona digna i respectable i no amb aquestes formes. Mai no m'hagués pensat que fossin capaços d'així d'una manera tan a la lleugera difamassin una persona. Cosa que no només era a la meua persona, sinó a la meua família i la veritat és que aquestes coses dolen molt i saben molt greu.

Aquests fets foren els que m'obligaren a prendre l'esmentada acció judicial. He esperat, i després de 5 anys, avui hi ha una sentència que per a un és satisfactòria ja que com-

demnen una persona que ho mereixia. No vull determinar en la quantia que ho mereixia en aquesta qüestió no hi vull entrar, si havia d'ésser més o menys, però sí crec que aquest senyor que acusa la gent de manera gratuïta i que ja era hora que el posassin al seu lloc, com ha estat el resultat d'aquesta sentència.

Com ja vaig dir a la Roda de Premsa que vaig fer a Ciutat, crec que són els mitjans de comunicació els que me permeten manifestar el meu rebuig i la pena que tenc de veure com en varen tractar en aquell moment quan jo no tenia culpa de res.

En aquells moments es va orquestrar tot això perquè s'estava preparant una moció de censura en contra de la meua persona, això havia d'ésser el mòbil que havia de permetre tenir l'excusa per posar-me la moció.

En aquells moments el P.P. tenia 6 regidors. Ja tenien al Sr. Rabasco malgrat encara no se n'havia anat del C.D.S. i només els quedava el P.D.P. i U.M.

El P.D.P. es va passar al grup mixt, aliant-se al P.P. i només els en faltava un, el d'U.M. però el d'U.M. no els recolzà, malgrat les moltes pressions que va sofrir, ja que sabia cert que no era ver tot el que es deia. No va donar mai el braç a tórrecr, cosa que li he d'agrair, ja que em va permetre acabar la legislatura. Per tant no es va poder consumir el conveni entre aquests partits i la moció de censura no va tenir lloc.

-¿Quines repercussions, políticament parlant creu que varen tenir aquesta i moltes altres acusacions que el Sr. Rabasco feia en contra de la seva política, posant en entredit

la seva honestitat a l'hora de les eleccions? Creu que el refrany castellà «habla mal que algo queda», fou efectiu o no va influir en el resultat electoral?

-A Llucmajor no perquè tots ens coneixen, però a S'Arenal sí, prova d'això és que varen esser 1.502 vots que se n'anaren. De totes maneres el que sí és ben clar és que a S'Arenal el P.P. no hagués fet res si no hi hagués hagut aquest partit frontissa, que mitjançant el meu desprestigi, no tan sols per boca del Sr. Rabasco ni per una sèrie de pesquins per les parets i altres pamflets, de procedència desconeguda, amb fotos meves de to despectiu, en assumpte de doblers, etc.

Tampoc no m'explic com va poder fer una campanya electoral com la que va fer el Sr. Rabasco, el que sí puc dir el que ens va costar la nostra, essent molt més senzilles que la seva i no ens bastaren quatre milions de pessetes. Aquesta gran i costosa campanya tan ben orquestrada i que els va proporcionar tres regidors, en vots que la majoria havien estat del PSOE fou el que posà l'alcaldia en mans del PP. Aquests vots de gent d'esquerreres varen servir per tenir un batle de dretes.

Crec que en aquell moment la gent no sabia al qui votava i el que això representava i si ho coneixien, doncs miri, aquests són els resultats.

-Aquest veredict, creu que serà reconegut pel Tribunal Superior de Justícia?

-Es pot recórrer, segons la informació que jo tenc té deu dies per recórrer després la sentència ja es farà ferma.

Si es recórrer la sentència sol esser bastant ràpida, amb uns quants mesos està resolt el cas. El que sí és un fet provat és que el Sr. Rabasco ha estat condemnat per desacatament per haver infringit el que diu la llei.

-Vostè a títol personal i/o com a representant del PSOE pensa demanar la dimissió d'aquest senyor, ja que és un representant del poble condemnat per la Justícia?

-Crec que el mínim que hauria de fer, és anar-se'n. Realment dins la història de les persones que han estat dins l'Ajuntament, no tenc co-

neixement que n'hi hagi hagut cap mai que hagi estat condemnat pels tribunals. Ell és el primer que estarà assegut dins, essent persona que ha estat condemnada. Crec que això és motiu més que suficient perquè dimiteixi i se'n vagi, se'n vagi del terme de Llucmajor i tot, perquè no crec que els llucmajorers siguem tan dolents que haguem de tenir una persona com ell que ens representi.

-Quines repercussions polítiques creu que pot tenir el Consistori llucmajorer? Quina pot esser la reacció del PP envers d'aquest soci, que si no és molest, almanco és incòmode?

-Realment jo no sé quina serà la reacció del PP. Ens té avesats a reaccions rares. Ens acusen de faltes que diuen que cometem i ells en menys de dos anys de govern fan el mateix del que ens acusen però més accentuat. Però no vull entrar amb aquesta qüestió. Crec que per tot hi ha més gent honesta que deshonest, però el que és cert és que el PP va pactar amb el Sr. Rabasco, i té el Sr. Rabasco dins el grup de Govern de l'Ajuntament de Llucmajor, és Ti-

nent de Batle i a més és President de la Comissió d'Urbanisme, per tant és una persona que vulguin o no vulguin el PP, en aquest cas el batle Gaspar Oliver el tolera, li permet i està d'acord amb ell. Si en aquest moment al Sr. Gaspar Oliver li sap greu pactar amb persones que estan condemnades, el que ha de fer és treure'l defora, com jo vaig fer amb anterioritat. També li vull recordar al Sr. Gaspar que jo no li posaré cap moció de censura, perquè si ho volgués fer, hauria de pactar amb el Sr. Rabasco, i jo amb aquest Sr. mai, mai hi pactaré, i això en plena campanya electoral ja ho vaig dir. Vaig dir concretament ¡A.S.I. No!

Per això és que crec que el Sr. Gaspar hauria de tenir un gest de batle, de persona que no es vol atracar als que han estat condemnats i treure'l defora de tots els càrrecs, fet amb el que crec que estarà molt més tranquil ell i els seus, l'Ajuntament se'n durà una netejada en el seu prestigi i el poble en general, dretes i esquerres erà el que hi guanyi.

JA ÉS NOSTRA ARA, SÍ

COMPTA

RENTABILITAT FINANCERA - FISCAL

24,31%

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

TEU ESTALVI a partir de 100.000 Ptas.
a 9,31% TAE
disponible a remolcar
PER TANT, EL TEU ESTALVI

ELS TEUS ESTALVIS
mentrestant, rendirà el MÀXIM

9,31% TAE

+ 15% Desgravació Fiscal*

i quan et decidis

"SA NOSTRA"
pot ajudar-te a

MULTIPLICAR x5
ELS TEUS ESTALVIS
en un favorable Crèdit Habitatge.

MINI, INICIATIVA I
A QUalsevol oportunitat

COMPTA

RENTABILITAT FINANCERA - FISCAL

Quaderns del fum major

Màscares caigudes i altres publicacions quaresmals

Passat el breu i cíclic regnat de Carnestoltes, hem tornat a entrar al temps que la litúrgia cristiana i la tradició anomenen Quaresma: temps de rigor, d'abandonar les disfresses i emmirallar-nos en la recerca de la veritat. Temps especialment indicat per a la reflexió: pulvis est... vanitats vanitatis, i tota la incontestable pesca. Dies de penitència que em recorden l'apòleg contra la maledicència que algú em contà d'infant: *Quan la beata es confessa d'haver xafardejat en termes calumniosos, el confès li comana una estrafalària penitència: -Al corral de la rectoria hi trobaràs una gallina. Mata-la, puja al campanar i ploma-la tirant les plomes per la finestra. En haver-ho fet torna. Així ho va fer aquella dona, i, tornant al confessional, no se'n podia avenir del que li comanava el confès: -Ara, ves a aplegar les plomes. -Però això no és possible, s'exclamava. -Igualment impossible és refer el mal que has fet amb la teva injuriosa xerrameca.*

L'anècdota pot servir a manera de comentari a la sentència judicial que condemna al caudillo d'ASI i Tinent Batle d'Urbanisme Joaquín Rabasco per les imputacions que va fer, fa cinc anys, a un diari de Palma que, més d'una vegada, li ha donat més pista que els altres: Acusava a Joan Monserrat i Tomàs Garcias -llavors al poder municipal- d'haver concedit el contracte per pintar una escola a Julià Pacheco a canvi d'una excusió familiar a París.

És especialment interessant llegir,

al sempre àrid argot legal de la sentència, a més del fet que Rabasco no ha pogut provar cap de les seves injurioses manifestacions, l'argumentació que posa el delictes de desacatament injuriós per damunt la simple injúria en aquest cas: a més de la injusta acusació conta una persona, hi ha la voluntat de desprestigiar l'Autoritat que aquella persona representa en aquell moment. Si no vaig errat, quan algú vol desprestigiar aquesta figura, fonamentada en el sistema democràtic -pot ser no de tot, però democràtic- ataca directament els mateixos valors democràtics que la legitimen. Abusar de la democràcia, o és una conducta antidemocràtica o no sé que és. Els qui han seguit aquesta secció entendran que no em sorprèn gens que apleguin el caudillo d'ASI en flagrant calúmnia, usant la mentida com a

arma política per anar-se obrint camí. Però m'alegra que es projectin llums aclaridores sobre aquest nociu personatge.

Una altra qüestió és com ens sentim els llucmajorers de tenir un delinquant (autor d'un delictes de desacatament, segons una sentència que encara es pot recórrer) com a representant democràtic. Com es deuen sentir els membres benintencionats d'ASI? De la meua convicció que els polítics s'obliguen a ésser exemplars i rigorosos amb ells mateixos, se'n desprèn la petició de dimissió de Joaquín Rabasco. Però no crec que hi hagi tanta vergonya. Em vénen al cap uns bells versos que Ausiàs March va escriure pensant en una altra qüestió: *«viscut he molt sens ésser conegut/per molts senyals que fictes he mostrats,/mas, quan seré per hom foll*

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

La Palmera
es fasser

Historiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

publicats, /serà ben cert lo tard apercebut».

I que en pensen el Batlle Gaspar Oliver i el Partido Popular, que són, al cap i a la fi, els qui per via de pacte o negoci de vots donats, fonamenten en el grup rabasquista la seva majoria i li faciliten el poder que té i exerceix com l'exerceix? Molts d'indisicis em fan passar ànsia que donaran el vent per escampat.

Indisicis com la seva mateixa història política, com una altra sentència judicial recent: la de l'anomenat cas Calvià, o la notícia, o la notícia que, en increment del nostre prestigi internacional, arribava a The Sunday Times, segons la qual només quatre empreses serien beneficiades per la minva de protecció a Ses Salines eivissenques que es desprèn de la recent modificació de la Llei d'Espais Naturals (que han fet ells): dues directament relacionades amb Abel Matutes, les altres dues amb interessos familiars de Gabriel Canyelles.

***

Una altra sentència judicial, una resolució de Tribunal Superior de Justícia de les Illes, s'ha fet, també, pública aquests dies. Del seu text es desprèn que, l'any 87, essent batlle Antoni Zanoguera, l'Ajuntament va concedir de forma irregular una llicència per ampliar unes instal·lacions esportives particulars a Son Verí. Una piscina i un gimnàs que ocupen terrenys públics, de forma il·legal. Segons la sentència, si el mateix Tribunal o el demandant ho exigeixen, s'hauran d'esbucar aquestes instal·lacions, que han de cessar en les seves activitats.

Hi ha un fet que mereix destacar: ha estat la constància d'un particular, Mateu Mayol, que ha aconseguit aquesta sentència. Em consta que les autoritats municipals han «passat» llargament i repetida de les seves reclamacions.

Per això em sorprenen -i no acab d'entendre- les declaracions de Rabasco, actual responsable municipal d'Urbanisme al diari UH: «seria molta cara demanar responsabilitats a l'Ajuntament quan tot l'edifici està fora d'ordenació i mai li havien sancionat cap irre-

gularitat». Déu ens guard d'un ja està fet. Ara, si el senyor Rabasco vol sancionar irregularitats, que faci una volteta per foravila, on el boom de la construcció illegal torna a anar a tota. I no em consta que l'Ajuntament faci res per fer complir la normativa urbanística.

Una altra qüestió que no em fa olor, precisament, d'aigua de roses: no veig per enlloc el nom de la persona o empresa responsable de la malifeta de Son Verí -una anècdota més del desgavell i abandó urbanístic a Lluçmajor- ni del lloc que, presuntament, pugui ocupar en l'entramat del poder social s'arenaler.

***

Veig altres llucmajorers als diaris d'aquest final de Febrer: Un és l'amic Joan Matamalas, que forma part de l'equip d'investigadors que han guanyat un ajud a la investigació dels Premis Ciutat de Palma 1992 pel seu projecte de transcripció i estudi d'un còdex del segle XV: el Llibre de Capítols dels Drets Universals, on es recopilen els capítols utilitzats per la Universitat (institució de govern) per tal de recaptar impostos, amb els quals fer front a la quebra que, ja fa més de cinc segles, afectava l'Hisenda del Regne.

De quebra humana em parla la fotografia del rostre copejat de Barto-

meu Bonet Soler, de 36 anys, llucmajorer, de professió actual mosso de bordell, al bar El Pescador, al «brut» de Ciutat. Amb la cara inflada, diu que per un vigilant del negoci, declara haver-se casat, per cinquanta mil pessetes que fongué en una festa, amb una dona de Santo Domingo, per tal de facilitar la burocràcia de la seva estada en territori espanyol, on, de grat o per força -julja tu l'obvi, amic lector- exerceix, o exercia llavors, la prostitució. Tota una invitació a pensar sobre supervivència, lleis d'estrangeria, xenofòbies de fet i de dret, europeisme, anuncis al diaris, etc.

***

Tan capdret ens hem clavats en disertacions quaresmals, que quasi hem salat els darrers dies. No tenc molt clar si el Rei Carnestoltes, el Carnaval figurat en home «de bulto» per la final cerimònia de la cremació, està totalment dins la seva atmosfera amb les festes que li dedicam. És cert que, en temps d'aculturació i després d'interrupcions decretades a cop de dictadura militar, els costums s'han de reinventar, i qui no està avesat a anar a missa, al portal s'agenolla. Però em deman si l'imperatiu consumista, el quedar bé i no fer curt, el programa d'activitats corpo-

EURO - IDIOMAS
Lluçmajor

Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
nadius i llicenciats

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 Lluçmajor Tel 66 1133

ratu no tenen més pes en moltes d'aquestes festes que la bulla descontrolada, que se suposa que ha de regnar.

Ja deu fer dècades que no trota, entrada de fosca, plena nit, pels carrers de la vila, fent cases santes pels cafès si cal, la mula blanca d'un temps: sortia barateta: una canavera de bèstia -tan bíblica- dos bergants amb ganes de bulla i un llençol. Tal vegada ja hem oblidat aquelles comparses o festes de probable origen al Caribe de l'emigració: «El coso blanco», blanques fresses documentades a la nostra vila -ara ciutat- i alguns altres indrets de Mallorca. Sort que, a la rua, comparses i carrosses, reivindicant l'oblidada ametlla, mantenen enguany l'eco d'alguna cançó de picat -ressò de fresses als cantons esvaïts de la geografia de la memòria, aquesta altra Llucmajor entre boires on, sovint, tot just podem guaitar.

***

Parlant de fresses descobertes, de màscares desemascarades, i com que els meus bons propòsits de no perdre temps darrera En Rabasco no han durat més d'un mes, aprofitarem per donar un nou repàs a les seves teories pseudolingüístiques antimallorquines. Resulta que els llucmajorers del segle XVI, els mateixos que començaren a celebrar les primeres Fires ho devien tenir més clar que ell, si hem de creure, entre tants d'altres documents d'abast i caràcter més general, un text adreçat als batles de la part forana que va desenterrar Baltasar Coll; al document, datat el 1546 podem trobar-hi

una sentència «*traduyda del llatí al nostre vulgar pla català*». Ho cita Antoni Mas a un article, ben recomanable, publicat a El dia del Mundo (28-2-93). Tal vegada es tracta del mateix paper a que fa referència la secció Línia Directa publicada al Diari de Mallorca al dia següent, quan esmenta un document i el data a Llucmajor el 1545. Aquest escrit parla d'una carta «*traduyda en nostre vulgar parlar català*». És només una de les nombroses referències que ambdós textos recreen de documents històrics on es fa referència a la denominació de catalana per la nostra llengua, o a la de catalans per referir-se a l'identitat nacional dels mallorquins.

Són, aquests articles, respostes a un altre d'Antoni Alemany, on aquest personatge, que tan remolest va envestir quan li dèiem o indocumentat o mentider, es permetia fer bravates com: «*lo importante es que nunca, nunca, nunca, los mallorquines han llamado a su lengua catalana*», i especificava «*la lengua que se hablaba en Mallorca en los siglos XIV, XV... XIX y XX jamás ha sido designada con el nombre de catalán*» per reblar «*lo que jamás hemos sido: catalanes de les Illes*». En aquest cas també canten parers i menten barbes, i cada referència documental concreta és un cop pels morros de qui amb tanta desvergonya vol embullar la troça. Com diu un amic meu: «*Branca a sa monea fins que rompi sa cadena!*».

***

Posats a recordar històries de la història, he de reincidir en la revista

de premsa: tal dia d'aquests farà un segle que l'any 1893 tres llucmajorers reberen l'hàbit franciscà de la Tercera Ordre Regular de Penitència. Setze anys abans, Antoni Ripoll, Macià Cardell i Joan Garau havien decidit «adoptar un estil de vida inspirat en l'espiritualitat de Sant Francesc» i dedicar-se a la catequesi, l'ensenyament i els serveis religiosos al, llavors ex, convent de Sant Bonaventura. Pot ser convindrà iniciar una pensada seriosa sobre les fautes i/o infautes conseqüències d'aquesta feta que significava la implantació de l'ordre a l'illa. De moment, sembla que, cap a la meitat d'aquest mes s'inaugurarà a la vila una exposició de documents i objectes representatius d'aquest segle d'història, que, posteriorment, viatjarà per les congregacions franciscanes de Mallorca i la Península per tornar a ciutat el mes de juny.

Es curiós que, coincidint amb l'aniversari, s'hagi manifestat al temple del convent l'epidèmia de tèrmits que ens servia d'excusa el mes passat. Pensant en tot això, pas per davant l'edifici: un grup d'al.lots juguen a futbol contra els àngels del portal lateral, a la placeta: quan s'hagin deteriorat vendran les lamentacions; ara, un poc de civisme i, si cal, una normativa elemental podrien salvar-nos del posterior i lamentable ja està fet.

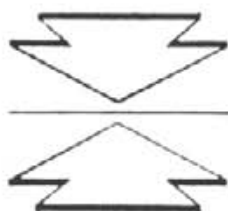
I la Guàrdia Civil encara no ens ha tornat la part de la caserna que fa lustres li demanam. Pot ser esperen a celebrar algun centenari. Quanta barra burocràtica, quin poc respecte! Seguirem insistint.

Miquel Cardell

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

**CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES**

**OBERT DILLUNS I DIJOURS
de 17 a 21 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)**

CENTRE OFTÀLMIC

Dra. Cristina Bofill

**CITA PREVIA
Tel. 66 22 82
Dilluns i Dijous
de 17 a 20 hs.**

XERRADES DE CAFÈ

Tots són iguals...

Diu en que el nostre Ajuntament deu més de vuit-cents milions de pessetes.

-El nostre, només? Tots els ajuntaments estan endeutats fins als peus!

-Tots, Tots?

-Home..., quasi tots, i més ara amb la crisi.

-Sobretot si són Ajuntaments socialistes...

-No em venguis amb política, perquè l'Ajuntament de Lluçmajor no és socialista.

-Ni el de Palma tampoc, i fa por els milions que deu.

-Però tant el de Palma com el nostre de Lluçmajor trobaren la caixa municipal buida...

-Si només hagués estat buida, rai, però és que trobaren factures a pagar, de més de sis-cents milions.

-Això ho diuen els altres, però els d'ara, en lloc d'estalviar, s'endeuten cada dia més.

-Sí, per pagar allò d'enrera no tenen altre remei.

-El teu nas! I la compra de ca'n Clar, de les cisternes majors? —que ha costat més de seixanta milions— quina necessitat tenen de comprar-la?

-O no te pareix un desbarat fer una residència per a la tercera edat ran del parc dels bombers?

-Són tots iguals, com que no en gasten dels seus..., i com que varen prometre en el programa electoral que farien moltes de coses...

-I ara, a més d'haver de respondre dels deutes, han de manllevar més per complir el que prometeren.

-I el poble a pagar!

-Però, no varen dir que no pujarien els impostos?

-Però ningú ho va creure, perquè mirales, no hi ha cap partit polític que en faci.

-Ara diuen que ens pujaran molt el preu de l'aigua i la recollida de fems.

-Deu esser perquè plou poc?

-No, és que els jornals i els serveis..., tot puja...

-I els sous dels batles i regidors també

-Ara posaran altra vegada en marxa les plaques per motorets i bicicletes.

-I barato! A mil pessetes els motorets i a cinc-cents les bicicletes.

-El batle diu que només és perquè sien més bons de trobar quan ens el robin.

-Vaja un consoll! I si el lladre ens lleva la placa?

-Els lladres de bicicletes i motorets els deixen després abandonats amb les plaques i tot.

-Et dic que aquesta és una altra manera de fer doblers i que no n'hi ha cap que faci miracles.

-N'Aznar diu que si arriba a President del Govern ho adobarà tot...

-Idò sí, que en farà de miracles...!

UN QUE ESCOLTAVA

LA
FINESTRA

Cas Rabasco: És hora de fer bugada

El veredict de d'un tribunal contra Joaquín Rabasco obliga a orientar-hi els comentaris periodístics d'actualitat. El lector ja coneix els detalls dels fets, prou difosos darrerament a través dels mitjans de comunicació. No hi insistiré. Però, sense entrar en detalls jurídics, el que no em puc estar de plantejar és que aquesta condemna, amb tot allò que té de reprovació contra els mètodes i l'estil d'una persona que exerceix càrrecs públics, forçosament haurà de tenir conseqüències polítiques.

La irrupció de Rabasco dins la política de Lluçmajor ha suposat la introducció d'uns llenguatges i d'un estil fins aleshores desconeguts. Molts de defectes i imperfeccions ja tenia el funcionament democràtic en el nostre municipi, i resulta que des de fa uns anys hi ha entrat un personatge destraler, demagog, viracasaques, antimallorquí, amb una trajectòria de funcionament grupal clànic, farcit de fums autoritaris, carregat de pretensions de líder il·luminat i amb aspiracions personals insadollables. De tan exagerat com és, ha arribat a ser una caricatura esperpèntica d'ell mateix.

En uns moments en què arreu d'Europa ressorgeixen autoritarismes de pelatge variat i en unes circumstàncies en què la democràcia és rosegada pel corc de la corrupció, s'ha d'anar ben alerta a no jugar amb foc. Sempre hi ha camp adobat perquè hi arrelin les pitjors llavors antidemocràtiques, especialment en moments de crisi i desengany o en ambients conflictius i d'escassa cultura democràtica.

Amb tot, el que pot resultar més perillós és que aquest estil i aquests comportaments polítics tinguin el suport de forces polítiques i persones que se suposa que haurien de ser serioses. Si hi ha res d'aprofitable dins ASI (ben porgada del seu «caudillo» impresentable) i si el PP vol mantenir-se net de tota sospita de complicitat o dependència, és hora que reaccionin amb decisió Militants i càrrecs públics del partit del batle ja ho comencen a reconèixer en privat És hora d'aïllar el virus que pot matar la democràcia i qualsevol gestió correcta de l'Ajuntament.

Macià Garcias

De noms i de llocs (II)

Cala Pi

BARTOMEU GELABERT CERDÀ

Bartomeu Gelabert és un d'aquests pagesos de tota la vida, va néixer a Lluçmajor l'any 1935 i, ja de petit, li agradava més anar-se'n a fora vila que jugar en el poble. Anava a escola a Sant Miquel, recorda que hi havia molts d'al·lots i devers cinc o sis mestres, un Antoni Cirerol, els feia francès i tot. Entre setmana estava a cal seus padrins i recorda que jugava cada horabaixa pel carrer amb els amics, a bolles, a futbol o a conillons, però desitjava que arribàs el cap de setmana per partir cap a Cala Pi i anar a colcar a cavall, o a veure lleurar.

-Quines varen ser les primeres tasques que hi féreu?

-Quan no hi havia res d'especial guardava les ovelles o donava menjar als porcs.

M'agradava anar amb mon pare a aixecar paret, ell paredava molt bé, feia més encadenat que res, d'esquena d'ase no sé si n'hi he vista fer mai. Era molt normal que els pagesos sabessin paredar perquè havien d'aixecar els enterrossalls.

-Recordau, si d'al·lot, féreu cap bona caçada?

-Sí, una de molt bona. Allà on es diu sa Tanqueta hi havia vinya i després es va llevar i s'hi posaren albercoquers, davall d'un hi tenia la beurada.

Un dia hi vaig agafar moltes tòrteres i mèl·leres, però no record quantes.

-Anàveu a parar ginyols o a agafar nierons?

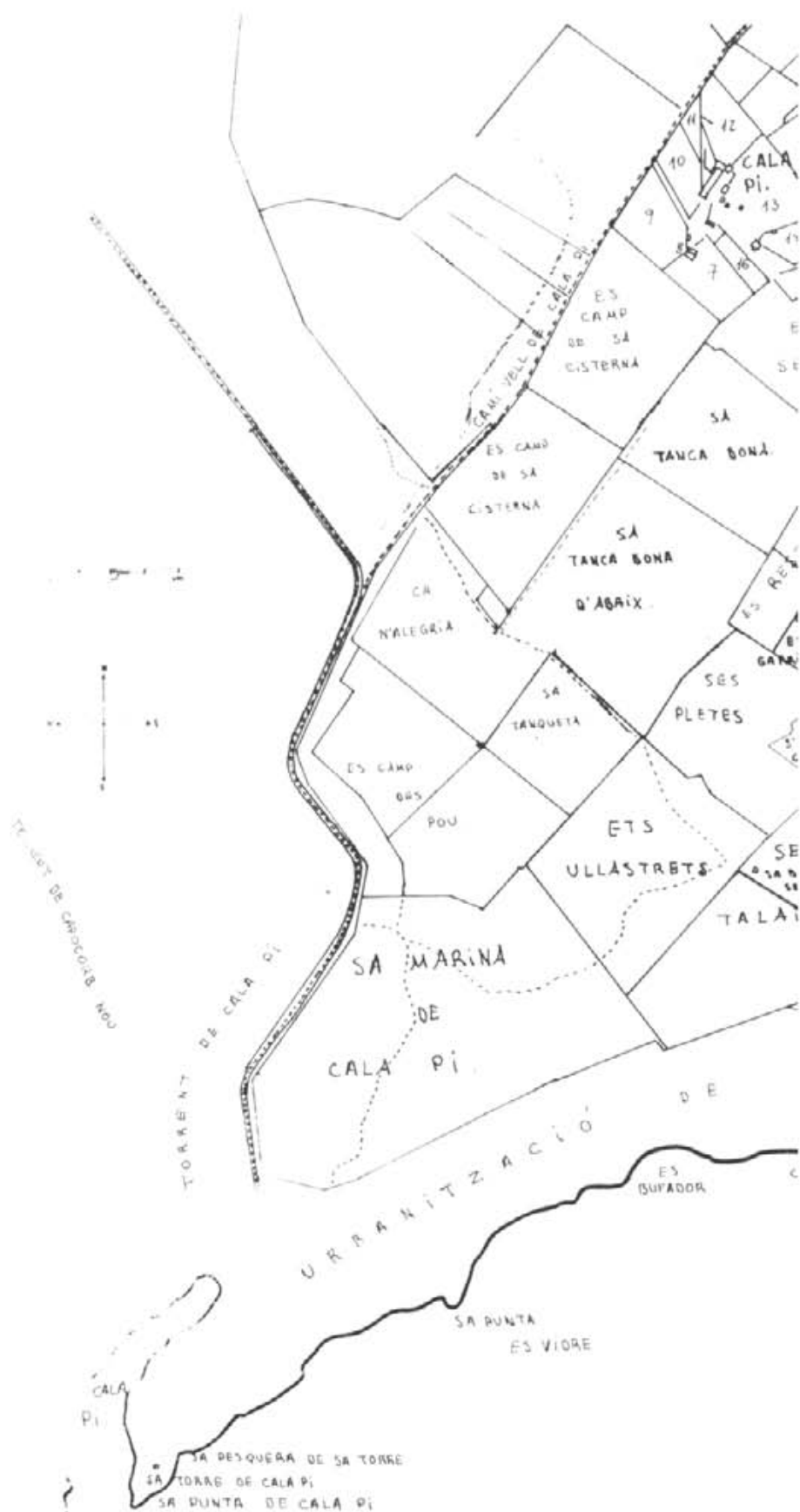
-Sí, hi vaig anar moltes de vegades, i coneixia moltes classes de nierons, ara ja en conec pocs: els dels catxos que són molt grossos, els dels teuladers que són petits i rodons, com una bolla, i enmig hi ha un foradet per poder entrar i sortir; però els de les cadernereres eren els que més m'agradaven, són molt curiosos perquè per fer-los agafen llana de la que deixen les ovelles per les soques dels arbres i n'hi posen, supòs que és perquè el llit sigui més blan. Les per-

dus i els xebel·lins els fan enterra i el refrany diu:

«Seràs com el xebel·lí
que cova els ous amb la vista»

-Devíeu anar a la Cala a nedar?

-Sí, gairebé sempre, però no era com ara: normalment els homes nedaven nus i a una part de la Cala s'hi posaven les dones i a l'altra els

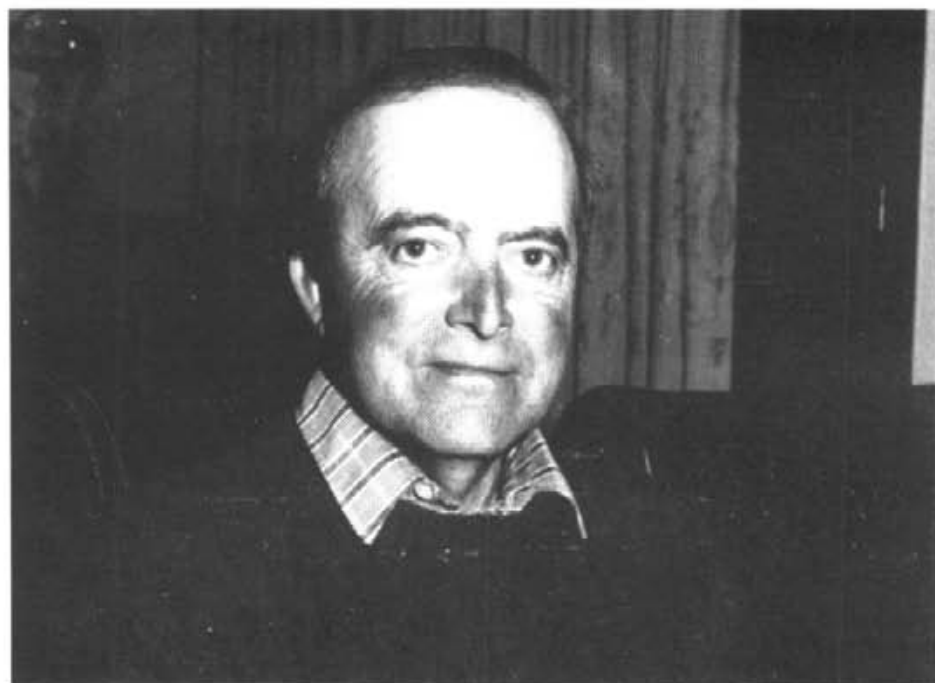
que havien fet el pou net i que les feixines de pi que havien tallat a Capocorp Nou hi entraren senceres.

-Sou o heu estat pescador?

-A Cala Pi hi havia pesqueres molt bones: sa Torre, que està abaix de sa torre, es Bufador, que està devora el Mirador i sa Dent, que està dins Vallgornera, eren i són, ses més conegudes, però abans no era com ara, hi podien agafar tots els poals d'obla-des que volies. Quan jo era jove hi havia pescadors que passaven tota la setmana a Cala Pi i el dissabte se'n tornaven a casa seva. Em contaven que en temps del Moviment n'hi havia que canviaven, peix i inclús alguna vegada gambes, per pa o figues. En dues ocasions trobarem peix davall d'una figuera, i és que en aquell temps hi havia més bona gent i feia més bon viure que ara.

-Quin futur trobau que té el camp,

-El camp dona poc, però també hi feim més poca feina, s'ha de dir tot! Gairebé ja només serveix per anar a fer vegues. Fa molt mal dir què pas-

sarà, però ara està ben enterra, a tora vila, no hi pot viure ningú, ni una gallina, perquè el fruit que se'n treu no val res, els xots fa 10 o 20 anys que van el mateix preu, i de les ametles no en parlem. Estic segur que

cap fill meu no serà pagès i és una llàstima.

C. Calviño
F. Capellà
A. Ginard
F. Jaume

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

ANTÒNIA ISERN
major
net
Perruqueria unisex
C/ MAJOR, 7 . LLUCMAJOR . ☎ 661359

SANEAMIENTO
CALEFACCION

GABRIEL OLIVER

INSTAL·LACIONS SANITÀRIES
CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR

Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52
Taller: Mollà, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

La xocolata de Ca S'Escolà, enyorada llepolia

Llorenç Socias i Vidal, entrevistat el mes passat, com a un dels gendres de Can Barraca, i col·laborador en la tasca de fabricar fideus, fou el que va endolcir els de-

matins a moltes famílies; era el moment de prendre la xocolata cuita i espessa de Ca S'Escolà

-El negoci de xocolater venia d'arrel familiar o l'iniciàreu vos?

-Jo vaig aprendre l'ofici de la meua mare Joana Aina Socias Tomàs, de Ca s'Escolà, ella va fer sempre xocolata i ja ho havia après del seu pare, el meu padrí, perquè jo record que teníem un calendari que deia «Antigua Casa Vidal». Mon pare va aprendre l'ofici després de casta, ell era agricultor i després, alternava les feines del camp amb les de la fabricació de la xocolata.

Després del Moviment, l'any 40, vàrem posar el negoci en cap meu.

LA BASE PER FER UNA BONA XOCOLATA ÉS EL CACAU

-Quin era el procés per fabricar xocolata?

-La base per fer una bona xocolata és el cacau, és com un bessó d'ametlla però amb la clovella més fluixa. Hi havia diferents tipus de cacau: tipus 3, tipus 3 baix, tipus 4, tipus 4 fi, tipus 5 i tipus 5 superior. Jo procurava comanar les classes bones (tipus 4 fi, tipus 5 o tipus 5 superior) perquè la xocolata sortís més bona.

El cacau se torrava dins unes torradores, i havies d'anar alerta perquè si era massa curt li donava un gust amarg. Era fonamental que es torràs bé perquè sortís una bona xocolata.

Quan tenia el cacau torrat l'havia

d'estendre damunt uns canyissos de reixeta perquè se refredàs.

-I que fèieu després?

-Quan el cacau estava fred el posava dins una màquina perquè s'esclafàs, després ho posava dins unes barquetes i el tirava enlaire, perquè se ventàs i li fugissin les clovelles, llavors l'acabàvem de triar a mà perquè no hi quedàs cap clovella o maquet..., el cacau havia de quedar pur.

Una vegada net es posava dins la tremuja de la màquina de moldre, i el cacau queia a poc a poc per una canaleta dins la mola. La mola tenia quatre cilindres, dos de llisos i dos

amb canaletes, que trituraven i capulaven el cacau fins deixar-lo al punt de pasta líquida, tot això amb l'ajuda de la calor del foc que hi havia abaix de la mola.

Primer teníem una màquina antiga que feia tot el procés, era una màquina múltiple, molia el cacau i feia la xocolata, després compràrem una nova màquina que era una amassadora i mescladora que duia dos cilindres grossos i mesclava la pasta i la deixava feta amb una horeta.

-I que hi posàveu a més del cacau?

-Quan el cacau estava ben triturat

**CENTRE ÒPTIC
EXPOLENT**

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Gari
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

COLORINS

MODA
INFANTIL

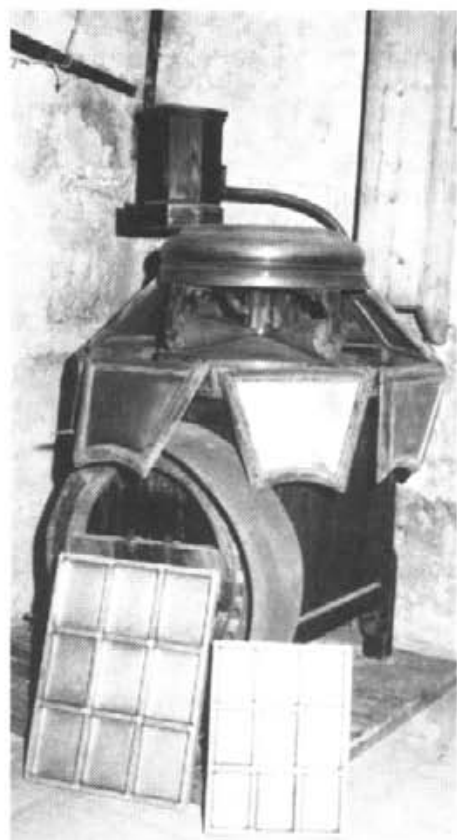

C/. D'es Vall, 107

☎ 66 27 26

LLUCMAJOR - MALLORCA

hi posava es sucre, sucre en gra (per a xocolata a la taza), també hi posava un 10 o un 12% de farina d'arròs i després quan tot estava ben mesclat hi afegia un aromatitzant: canyella.

Tot això ho posava dins la màquina, l'amassadora, i ho deixava fins que la xocolata estava feta.

-Com donaveu forma a les tauletes?

-Quan la xocolata estava feta la treia, la posava dins unes «barquetes», la pesava i després la posava dins uns motlles de diferents mides, segons el pes que havien de fer les tauletes. Després aplanava la pasta dins els motlles i marcava les pastilles amb un aparell de ferro que tenia a posta

AL CAP DE DUES HORES D'ESTAR FETA LA XOCOLATA JA SE LA PODIEN ENDUR

-I ara ja es podia menjar?

-Bé, primer l'havíem d'assecar. A l'hivern era més fàcil, posàvem els motlles damunt uns prestatges de fusta i al cap de mitja hora sentíem un renou i era que es desferrava la xocolata del motlle. A l'estiu havíem de dur-lo dins un celler, on hi havia uns ventiladors perquè s'assecàs més aviat.

Quan trèiem la xocolata dels motlles la posàvem damunt una fusta, amb un paper d'estrassa davall, i ja es podia embolicar... Posàvem dos papers, un blanc de ceba i l'altre amb la marca de la casa. Al cap de dues hores d'estar feta ja se la podien endur.

-Quina quantitat de xocolata solíeu fer?

-Feia de 30 a 35 quilos cada vegada. Era suficient, perquè només en

veníem noltros, teníem l'exclusiva.

-I perquè en deixàreu de fer?

-En deixàrem de fer devers l'any 76, perquè ens exigien moltes coses: sol·licituds, plànols, havíem d'enrajolar,... i el problema era que la casa (just davant Ca'n Barraca) no era nostra i ho deixàrem anar.

Per cert, sé que encara se'n fa de xocolata com la nostra, perquè una neboda meua va anar a Galícia fa un parell d'anys i va sentir una olor de xocolata coneguda, va entrar a la botiga i va poder comprovar que tenien una màquina exactament igual que la nostra. També feien xocolata d'artesania.

Possiblement n'hi ha molts que se'n recorden molt bé d'aquelles tauletes tan grosses de xocolata de Ca s'Escolà que deien així: «Fàbrica de Choclates Lorenzo Socias». Chocolate familiar a la taza, de superior calidad».

C. Julià
J. Socias

CHOCOLATE FAMILIAR A LA TAZA, DE SUPERIOR CALIDAD
Tubos de 400 gramos - 8 V 4 4000 Pasadas - Fabricados en 1999
Fueron elaborados en la Granja de San Mateo de los Rios

Cumplidos los porcentajes establecidos en Reglamentación de 4-6-57
Registro Sociedad n.º 2641

Forma de explotación: Casa, sector y barrio de origen

CARNISSERIA XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

*Sabates Gramet
Ca'n Gramet*

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Talxaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

Mots de passió

Jaume Pomar «A Mallorca, els millors esforços van sempre abocats al fracàs»

En Jaume Pomar i na Carmen Carballal, per poc que et descuidis, et conviden a cafè, whisky i tabac, però sobretot a amistat i bona conversa: només per això, ja és tota una satisfacció, un horabaixa a casa seva. Però és

que, a més, et trobes amb el gran atractiu de poder parlar obertament amb en Jaume sobre la seva obra poètica, una de les propostes més sòlides i interessants del panorama literari català actual.

-Els teus primers llibres s'inscriuen dins l'anomenat «realisme cívic» o «realisme social». ¿Què en penses, ara, d'aquest tipus de poesia, en el moment en què es polemitzava tant sobre la seva justificació, tant estètica com de continguts?

-En realitat, el terme exacte seria realisme històric, encunyat per Molas en la seva *Antologia*, a partir de la crítica de Lukács. És un tipus de poesia aparegut a Europa arell d'uns fets històrics que afecten la sensibilitat de l'home, i davant dels quals l'intel·lectual, l'escriptor, el poeta, es veu obligat a reaccionar i, fins i tot, a prendre partit. Són fets com les dues Guerres Mundials, el «crack» del 29, o la Guerra d'Espanya, amb la posterior dictadura. Quant a la seva justificació en els anys 60, si penses que el franquisme encara era ben viu, impedint tota mena de llibertat, aleshores t'adones que la situació no era molt propícia a cantar els ametllers florits, ni a un cert hedonisme que sí que després ha estat possible. D'altra banda, no ho vam inventar nosaltres: teníem procedents com en Vidal Alcover, en Llopart, o certes coses de gent com en Miquel Dolç, en Llorenç Moyà, o en Rosselló-Pòrcel...

-No obstant, a partir de *Història personal* reorientes la teva poesia cap a una línia més personalitzada i sentimental. ¿Això és degut a un cansament del que havies anat fent fins aleshores, o tot just és una altra manera d'enfocar el mateix des d'una altra òptica?

-A Mallorca, jo crec que els millors esforços van sempre abocats al fracàs. Quan et topes amb una realitat adversa, i veus que no tan sols no

vences el mur, sinó que t'hi xapes el cap, llavors arriba un moment en què el teu cap és més important que el mur, tot i que aquest encara hi sigui. I tendeixes a replegar-te en tu mateix, i a adonar-te que la teva vida personal és més important que les coordenances socio-polítiques en què et mous, encara que les tinguis ben presents.

-Tanmateix, en el teu darrer llibre, *Llavis de marbre blanc*, encara hi ha lloc per a l'exposició de la utopia, com en el poema de «Brigadoon». Què representa, «Brigadoon»?

-«Brigadoon» és el mite de Shangri-la, la societat ideal de l'eterna joventut, de l'eterna felicitat, on tot-

hom dona tot quant pot a l'altre. Representa el que jo crec que podria haver estat Mallorca, però no ha estat mai: un lloc avançat, lliure, bell i culte, afavorit per aquest punt de reflexió que donen les illes del Mediterrani, i la seva situació, allunyada del continent.

-Hi ha un poeta mallorquí que ja hem esmentat abans i que sembla ser un referent destacat dins la teva poesia: és en Bartomeu Rosselló-Pòrcel. ¿Quina significació dónes tu a la figura d'aquest autor, d'altra banda ja gairebé mític?

-Bé, per a mi representa la ruptura fulgurant amb el Noucentisme arcaic de l'Escola Mallorquina, i la filtració de la Generació del 27 castellana i de certes avantguardes europees a la realitat de la poesia catalana feta a Mallorca, així com, en un altre vessant, un exemple de «poesia pura», en la línia de Carles Riba o Valéry. D'altra banda, si no hagués mort tan prest -als vint-i-quatre anys-, i tenint en compte el gran treball que va fer en la seva curta trajectòria, pens que hauria estat l'home important de la cultura a Mallorca.

-A tu se t'inclou dintre l'anomenada generació poètica mallorquina dels 60. ¿Com veus, ara, l'evolució dels autors que integràreu aquest grup?

-L'estudi generacional, des d'Ortega i Julián Marías fins ara, sempre és una mica convencional, una manera d'anar-se entenent. Poesia dels anys 60 a Mallorca? Jo no sé molt bé què és això... Puc veure gent a Catalunya, com Francesc Parcerisas o Narcís Comadira, que han seguit una evolu-

ció semblant a la meua. Per ventura, l'únic un poc notori és que, dels que començarem en els anys 60, només devesc ésser jo el que ha continuat fent poesia, amb una evolució crec que no supeditada a les modes, sinó a d'altres plantejaments de tipus poètic, i amb unes constants temàtiques que tanmateix es van reciclant, tot i que certes problemàtiques hi són sempre presents.

-Parlant de generacions: fins a quin punt hi han tingut a veure, els poetes mallorquins dels 50, en el teu projecte i el teu treball poètic?

-Home, especialment Llompart, Vidal Alcover i Blai Bonet van ser per a mi tres mestres, tres bons mestres. Seria bo per a qualsevol jove que pugui arribar a fer poesia tenir aquests mestres, que perderen tantes hores amb mi i amb d'altres com jo: corregir-mos, ensenyar-mos, alligernar-mos, donar-nos lectures... I encara n'hi afegiria un altre, tot i que no va ser tan proper: és en Salvador Espriu, quan jo era a Barcelona, que també va ser un bon mestre i que també em va alligernar bastant sobre determinats aspectes.

-Has treballat amb pintors com Roca-Fuster o Joan Bennàssar, en *Carisma del desert* o *Història personal* respectivament. ¿Hi ha algun lligam, o influència del fet pictòric sobre l'expressió poètica de Jaume Pomar?

-Sí, de fet, cada cas (el de Roca-Fuster i el de Bennàssar) és diferent, potser és més il·lustratiu el de Bennàssar, amb qui vaig tenir molt en comú, per temàtica i per tractament de la temàtica. Vam tenir una relació molt estimulante: si haguéssim pogut continuar treballant junts, podríem haver fet moltes coses, en aquella època. Sí, en general pens que hi ha molts punts de contactes, entre poesia i pintura. I encara, hi afegiria la música. Crec que són tres puntes de llança de l'estètica artística, que s'avancen a moltes altres coses i s'influeixen mútuament.

-Tornant al teu últim llibre, *Llavis de marbre blanc*: aquest sembla un títol suggeridor d'una certa fredor, o llunyania. No obstant això, el to dels poemes és càlid, humà i emocional...

-Bé, de fet, jo no crec que *Llavis de marbre blanc* sigui un títol fred. El que vol expressar, en aquest cas, és perfecció formal, serenitat de contingut i d'expressió i maduresa interior. Vol expressar, això no vol dir que hi sigui (riu).

-Precisament, una de les coses que més criden l'atenció de *Llavis...* és la perfecció i l'exactitud en l'estructura formal: disset poemes, cadascun dividit en quatre estrofes de set versos, tots decasíl·labs estramps. Això -i més ara, que predominen els aplecs de poemes, en detriment del llibre unitari- ja és ben indicatiu d'aquest propòsit de maduresa que ara apuntaves...

-Sí, aquest camí de maduresa s'inicia amb *Elegies*, que representa la troballa del decasíl·lab estramp i una represa estètica i poètica ja a partir dels quaranta anys. Això continua amb *Imatge de la por*, dividit també en unes parts molt exactes i amb una voluntat molt important d'ordenació. El següent llibre, *Les quatre estacions*, està també dividit en quatre parts molt delimitades, corresponents a les quatre estacions de l'any. En un principi, havien de ser quatre poemes llargs, però finalment es resol en dues sèries contraposades -un poc a la manera d'un contrapunt musical-, sempre amb l'alternança estramp-alexandrí. Per aquest procés arribem a *Llavis de marbre blanc* i la seva estructura, i al meu llibre més recent, *Frontissa*, que encara no ha sortit al carrer i que, en certa manera, culmina amb aquest procés de voluntat ordenancista, que ha estat com un «tour de force» formal i de rigor.

-En aquest sentit, ¿podríem dir que *Elegies*, *Imatge de la por*, *Les quatre estacions* i *Llavis...* formen una quadrilogia -per formes, estètica i temàtica-, o no és aquesta la teua intenció?

-No ho sé... Sé que ara, la prestigiosa estudiosa francesa Marie-Claire Zimmermann vol fer un estudi sobre la meua poesia, i tinc una gran curiositat per veure quines conclusions en treu. Més que res, perquè crec que el mateix que fa una cosa no és el que més sap el que ha fet. No sempre el que tu dius -en

poesia- respon lògicament i racionalment has volgut dir. Naturalment hi és, allò que volies dir, però a més, aquest tipus de discurs sol portar d'altres lectures. Per tant, possiblement un crític -un bon crític que cregui en la teua obra- sol ser l'adequat per explicar més del que tu pots explicar.

-Quant a l'ús del decasíl·lab estramp i de l'alexandrí, ¿respon a una voluntat de contactar amb una idea o una estètica de tipus renai-xentista, o és més una altra voluntat, d'integració dins els corrents generals formals de la poesia catalana, molt abundosa en l'ús d'aquests metres?

-Jo no tinc una gran cultura renai-xentista: si ara t'hagués de parlar una hora sencera sobre el «dolce stilo nuovo», per ventura em trobaria en un seriós problema. Tinc notícia sobre Petrarca i la seva influència, arreu d'Europa, sobre autors com Ausiàs March, Boscán, Ronsard o Camões, i he llegit obres d'aquest període, però un poc com a tastaolletes i mai a fons del tot. M'interessa com a curiositat, però no sóc un gran lector de clàssics. Però per què un usa un metre o un altre, és mal de dir: per ventura perquè surt així, per ventura pel ritme intern que et suggereix un tema, o potser depenent de les teves lectures, immediates o posteriors, o fins i tot molt anteriors.

-Cal finalitzar, darrera pregunta, més o menys típica: a on i cap a on veus el fet poètic en el temps actual?

-A mi em sembla que ha quedat reduït en un àmbit molt minoritari. Tan minoritari com el dels filatèlics o els numismàtics, per exemple. El que queda és el que ja hem dit abans: la poesia sempre funciona com a la punta de llança de l'estètica del seu temps.

Sebastià Alzamora

Bibliografia:

Tota la ira dels justos, Retorn a casa, Carisma del desert, Història personal, Elegies, Imatge de la por, Les quatre estacions, Llavis de marbre blanc, Frontissa (d'aparició pròxima).

Personatges

Martí Ferriol, l'home que va estafar els moros

Martí Ferriol Font no és cap desconegut a Lluçmajor. Els darrers quinze anys, més d'un batle i regidor hi ha tengut tractes i pactes. Martí Ferriol és l'home que fins fa poc hi ha hagut darrera els macroprojectes d'urbanitzar Capocorb Nou. Havia actuat, sempre, com l'home bo d'uns inversors kuwaitians que li havien cedit poder i mitjans multimilionaris. Ara ningú no sap on és. Des

de fa mig any la policia el cerca. El jutge l'acusa d'una estafa de 6.000 milions contra els seus antics patrons. Diuen que aviat tornarà perquè, des de la distància i a través de missers, ja ha passat comptes amb capitalistes de l'emirat. Però encara haurà de passar per davant la Justícia espanyola. Per això n'hi ha que diuen que «sempre se n'ha anat del cap».

EL PAGES QUE ESTUDIAVA LLAURANT

La història de Martí Ferriol podria ser de novel·la. Aquest fill de generacions de pagesos i llauradors va néixer a Sineu l'any 1936. De ben jove va conrear la terra i diu la llegenda que, mentre llaurava amb el parell, aprenia idiomes amb un llibre a la mà i l'altra al mantí de l'arada. De fet, va estudiar mig d'amagat de son pare. Quan Mallorca mudava de pell i transformava les entranyes amb el turisme, alguns pagesos abandonaren la terra i entraren de ple en el món econòmic i laboral que tot just naixia. Va ser el cas, també, de Martí Ferriol: de porter d'apartaments turístics es convertí en agent immobiliari i d'home de feines diverses per a un bufet de missers d'anomenada va arribar a ser el representant d'uns capitalistes kuwaitians que invertien a Mallorca. Ja nedava en l'abundància. La intel·ligència natural i una voluntat de ferro l'afavoriren en els propòsits.

ELS URBANITZADORS DE CAPOCORB NOU

El banquer de Kuwait Mubarak Abdelasif Al Hassawi va agafar Martí Ferriol com l'home de total confiança per als seus negocis immobiliaris a Mallorca. Li donà plens poders notariais i societaris i capacitats per fer i desfer amb un ample marge de confiança. Quan al Hassawi va comprar Capocorb Nou per fer-hi una gran urbanització, Martí Ferriol va ser l'encarregat de negociar amb l'ajuntament les contraprestacions que donaria l'empresa per al municipi.

Ja s'havia començat la urbanització de Capocorb Nou

pi. Es l'època en què es redacta el pla general d'ordenació urbana —que finalment preveu Capocorb com urbanitzable— i és el temps de la cessió d'una finca rústica d'aprop del poble valorada, no sense polèmica, amb 40 milions de pessetes després d'haver-la comprada al director local d'una caixa d'estalvis, avui ja jubilat. A canvi, l'antiga possessió marinenca dels jesuïtes, veurà aprovats plans parcials i d'urbanització que preveuen una població de 10.000 persones, a desgrat d'oposicions ecologistes. Varen ser necessaris molts d'estira i amolla i una llei del Parlament —la LEN— perquè Capocorb quedàs protegit definitivament com a paratge natural. Al capdavant, però, subsistí la polèmica, ara ja en forma de petició d'indemnitzacions multimilionàries. També la figura de

Martí Ferriol, en nom de les societats Cala Cristal S.A. i Capocorb Nou S.A., era a darrera, totalment en desacord, però, amb les decisions proteccionistes preses pels poders públics.

A l'entretant, Martí Ferriol, entaforat en un despatx del Passeig Mallorca, ha amuntegat una gran fortuna patrimonial: Son Jaumell a Artà, Les Planes a Calvià, el Kilòmetre a Santa Margalida, Capocorb Nou, Betlem i el Cap Blanc a Lluçmajor... Es difícil d'escatir si aquestes propietats són seves o del seus representants. Sigui com sigui, Martí Ferriol durant anys és conegut arreu, passeja en iot, convida a tiberis, té posada aquí i allà, negocia, regla i ofereix... però quasi mai no surt fotografiat. Poques imatges

ges immortalitzen la seva figura, sobretot a la premsa. Andreu Manresa, corresponsal «el País», ha reproduït una fotografia de devers l'any 1976: és un instant en què l'antic pagès si-neuer duu la maleta del líder social-demòcrata i president austriac Bruno Kreyski, estiuant habitual de Mallorca i home-pont entre Europa i els àrabs.

El mateix periodista escriu a «El País» (15-11-92): «Aquell aborigen d'arrel fenícia i contrabandista es va convertir, primer, en un dels homes de les xarxes dels negocis fàcils de l'explosió turística que va començar en els anys seixanta. Després, servil i llest, es va guanyar la confiança del major urbanitzador en potència del Mediterrani espanyol, el banquer kuwaitià Mubarak Abdulasif al Hasawi, i va comprar per a ell quatre dels majors latifundis del litoral de l'illa de Mallorca. A Madrid, va adquirir la finca la Navata a la família Fierro. Bartomeu March li va vendre el millor arenal i mirador de l'est de Mallorca».

UNA ESTAFA MULTIMILIONÀRIA

El trasbals de la guerra del Golf va comportar per a l'emirat de Kuwait va tenir com a conseqüència que al Hassawi començàs a aclarir comptes del que té i com ho té per Mallorca. Amb gran sorpresa començà a descobrir-hi el bunyol: hipoteques sobre les finques, diners desapareguts, documents falsejats, firmes falsificades, societats fantasmes amb el garriguer de Capocorb com a president i accionista majoritari, rebuts de contribució i factures de mata-rates inflades... la denúncia no es fa esperar. La policia deté Martí Ferriol el 28 d'agost de l'any passat. Tot seguit el jutge de guàrdia el posa en llibertat sense fiança. Al cap d'uns dies, Martí Ferriol ha desaparegut i ningú —ni la família, que des de fa anys fa vida bastant a part— no en sap el rastre. Ha deixat darrera una llista de 500 delictes fiscals i una estafa de 6.000 milions de pessetes. «Mentrestant —afirma Andreu Manresa— transita amb diversos passaports falsos i el

poder dels contactes cultivat durant 20 anys de negocis».

En l'afer tot d'una hi han intervingut advocats de bufet prestigiós. En secret, una i altra part han negociat solucions particulars. Sembla que els kuwaitians ara ja han aconseguit cobrar per valor de 4.000 milions i que recuperaran els béns perduts amb l'estafa de l'infidel administrador. Capocorb Nou retornarà a mans dels àrabs. Londres deu haver estat l'escenari dels acords i, per tot això, al Hassawi ha retirat la denúncia. El jutge José Castro, però, no se n'ha desentès del tot i diu que l'acusat té comptes pendants amb la Justícia i la Hisenda estatals. Les aventures per a Martí Ferriol —encara en estatge ignot— no han arribat a la fi. Dia 8 de març és possible que comparegui davant el jutge. Els seus defensors —amb l'advocat madrileny Stampa Braun al capdavant— al·leguen que el seu client té les facultats mentals pertorbades. És una línia de defensa que s'haurà de demostrar si és vàlida i acceptada.

Maties Garcias

SUNFLOWERS

ESCOLA D'IDIOMES

ANGLÈS * ALEMANY * FRANCÈS * ESPANYOL PER A ESTRANGERS

- * Per a nins, joves i adults
- * Metodologia activa amb audiovisuals
- * Tots els nivells
- * Professorat nadiu titulat
- * Grups reduïts
- * Cursos preparatius per a exàmens oficials

Endemés:

Classes de repàs d'anglès per als
estudiants d'EGB, BUP, FP i Universitaris

A Llucmajor:

Matrícula oberta des del 4 de Gener
(horabaixes)

Inici de cursos: 18 de gener
(dimarts, dijous i divendres de 4 a 9 hs)

INFORMAU-VOS AL
C/ Bisbe Taixequet, 70
Tel. 12 06 29. Llucmajor

OFICINA PRINCIPAL: C/ Martí Costa, 4-1r. Tels. 28 40 03 - 45 41 61 - 07013 PALMA

DE COHEN A COHEN: UN EPISTOLARI IRREVERSIBLE (4, 1a. part)

Addis Abeba, 19 de setembre de 1992

Estimat amic i parent Don Aimar Amat.

Salutacions, vell llop. En primer lloc permeteu-me agrair-vos tant a voste com al nostre antic cercle d'amics-familiars el detall d'haver pensat amb mi a l'hora de dur a terme una obra com la present, sobretot pel fet de romandre aquí, temporalment en l'exili, tot i sabent que malgrat algun dia poguéssim deixar d'esser amics mai no podrem deixar d'esser parents. No pens, per això, amagar mai la meua consabuda gosadia encara que en aquesta ocasió, malgrat vos feri i espanti fins el punt de provocar una pluja de monòculs, només m'adreçaré a vós i en general a tot el grup d'aristòcrates folls, per ara, en la dimensió de la paraula escrita, que per altra part tant de plaer ens ha causat fins ara, però tranquilitzau-vos (tranquilitza t). Rutlla per la meua matèria gris el pensament del cos en un joc ple de nous obsequis i tècniques que he après recentment.

Per altre part, estimat Aimar, t'he de dir que he decidit suprimir el tractament noble per no vulgaritzar la nostra relació privada, al cap i a la fi aquí a Addis Abeba, ningú no em coneix i tothom em reconeix, vaig pel carrer vestida amb una túnica blava de gasa i tots els homes acoten la vista al meu pas, sobretot els policies, ja t'he dit que l'aristocràcia es porta a sobre com el color dels ulls i ens possibilita coses com fer voltar els ulls dels governadors, fer-los mirar a les rajoles i amb un gest obrir l'aixeta del seu front... La Por... quina eina més vella, al cap i a al fi una diversió, res; ja t'en parlaré, cosinet!.

Per no perdre el fil ara t'he de dir que he vist pòtols miserables caminar com si fossin faraons, jo mateixa un cop vaig dormir a una pensió que es deia Olimpo, plena de puces i altres insectes, abans d'anar a un lloc potser més còmode però que es feia anomenar amb el terrible nom d'Hostal Filomena i Andrés; te dic això per fer-te pensar en la dignitat, esper no perdre-la mai com aquest vell impotent i pretencios de Bukowsky; no t'he contat mai que un cop vaig matar a un noi negre perquè em va dir que jo tenia els mugrons massa petits per esser dona lasciva!.

Aquests darrers dies de febrer ha estat terribles de vent, neu i tempestes. El falco no ha pogut volar molt per aconseguir notícies, però el mussolet, molt llepidor ell, se n'ha adonat que tots els diaris provincials parlaven del nostre poble i, en concret de l'ajuntament i del Sr. Joaquin Rabasco Ferreira, fundador i líder indiscutible d'una Asociación Social Independiente.

***

La justícia és lenta però segura, segons diu el refrany. A partir d'ara és d'esperar que el regidor condemnat anirà més alerta a fer acusacions gratuïtes desqualificant a tot aquell que no combregui amb les seves idees. La pràctica del refrany castellà «habla mal que algo queda» ha tengut l'actuació continuada i reiterada al llarg dels tres anys i mig en què fou membre de l'oposició, després que el qui era batle aleshores, Joan Monserrat, el destituís de tots els seus càrrecs.

***

Digues-me de què presumeixes i et diré que et manca» diu també el refranyer popular. Ens hem cansat de sentir, per boca del Sr. Rabasco, paraules com honradesa, honorabilitat, honestedat, integritat, el bé del poble, parlant de les seves creences i els motius pels quals feia política (basta recordar la campanya electoral, el seu vídeo, les declaracions a la premsa i a la TV local, els plenaris...) Alguna cosa deu haver fallat quan la jutgessa l'ha condemnat. Per exercir totes les virtuts i bones voluntats esmentades ningú no és condemnat.

***

L'òliba creu que després d'aquest fet, els del PP no es sentiran molt satisfets del soci que tenen, malgrat no els quedi altre remei que aguantar-lo. El Falco, més desenganat del món polític i avesat a rebre escope-tades de per tot vent (dreta i esquerra) no ho veu igual. Creu que aquests que critiquen l'honestedat del PSOE en casos com el de Fílesa, entre altres (en els quals és ben possible que els tribunals els donin la raó) allà on ells governen duen la botigueta com els que critiquen

***

Ormaechea és un soci que malgrat tots els problemes de prestigi que els causa, no és amollat. A l'ex-batle de Marratxí, després de ser condemnat, els «pepe-ros» li feren un sopar de desgreuge al restaurant «Ses tres germanes». Més tard, a més de conseller i senador, l'han elegit com a representant del Parlament Autòmic a Madrid. Si a aquest senyor, que aleshores era d'UM li han donat tot això, com a «càstig» què faran els d'aquí amb el seu aliat Sr. Rabasco; Al manco hauran de fer-li alguna festeta i proposar-lo per a algun càrrec provincial.

***

Ormaechea és un soci que malgrat tots els problemes de prestigi que els causa, no és amollat. A l'ex-batle de Marratxí, després de ser condemnat, els «pepe-ros» li feren un sopar de desgreuge al restaurant «Ses tres germanes». Més tard, a més de conseller i senador, l'han elegit com a representant del Parlament Autòmic a Madrid. Si a aquest senyor, que aleshores era d'UM li han donat tot això, com a «càstig» què faran els d'aquí amb el seu aliat Sr. Rabasco; Al manco hauran de fer-li alguna festeta i proposar-lo per a algun càrrec provincial.

***

parlant d'allò que sol doldre, en els temps en què vivim, són els doblers. Per concretar, 5 milions al Sr. Monserrat, 5 milions al Sr. Tomàs Garcias i 5 milions al Sr. Pacheco, a més de 50.000 de multa i el pagament de les costes. Això són molts doblers, sobretot per a una persona que de l'ajuntament té un sou de devers cent mil pessetes mensuals. La seva esposa, la Sra. Noche, segons tenim entès, ja no figura com a copropietària de la benzinera de Ca'n Pelin i l'empresa que tenia va tancar amb sis milions de deute. Malament ho tendran per co-

FIAT

Servei Oficial

TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

C/ Hispanitat, 17-19 Tel. 66 06 47 (Llucmajor)

PETITONS

 ARTICLES
INFANTILS

 LLISTES
NAIXEMENT

De 0 a 10 anys

 Plaça d'Espanya, 46 - Tel. 66 18 59
LLUCMAJOR

brar els qui han guanyat el ple.

***

Si es declara insolvent i amb el sou, que és l'únic que li poden embargar, diu que ha de mantenir la família, el més probable és que el jutge només li embargui part del sou, deu o quinze mil pessetes, si entén que l'altre part la necessita per viure dignament. En cas que sigui així, es comptes clars: quinze milions dividits entre 15 mil són mil mesos, és a dir, 83 anys i 4 mesos cobrant mil drets cada un dels que havien estat insultats. Si Déu Dóna la gràcia de la longevitat al Sr. Rabasco és ben possible que el deute l'acabin de cobrar els néts dels injuriats, això serà l'any 2076.

***

Però no tot han de ser males notícies; els socis del club nàutic de s'Arenal, a més de tenir dos grans solars al nou polígon industrial de Lluçmajor (cosa que mai no demanaren però que segons la junta directiva serà una bona inversió) també tendran un «lloc comú», a Ciutat li solen dir «excusat», a la part del club els pobres. Aquesta era una cosa que els socis, no la junta directiva (aquesta sol habitar el local del club nou i hi ha també dutxes i calefacció central) feia uns quants anys que desitjaven.

***

En una mateixa nit de copes, música i efusions noctàmbules, el batle va mal aparcar el seu cotxe dues vegades seguides damunt la voravia de la ronda de migjorn. Era a principis de gener i molta gent en va ser testimoni. La primera vegada, els municipals multaren el vehicle i, la segona, davant la reincidència en la infracció, el retiraren amb la grua. Ens plantejam les mateixes preguntes que es feia la gent que ho va veure: Per què el batle aparca malament i no és el primer a complir les normes? Pagarà de bon de veres la multa o s'autoperdonarà? De vegades la democràcia, la igualtat i els grans principis comencen amb petits detalls.

***

Qualque funcionària que ha començat a fer feina a l'Ajuntament quasi no sap xerrar en mallorquí. Per més fer, l'han destinada a Cultura. Vaja una manera d'anar envant que té aquest batle! en lloc d'esmolat fa osques!

***

Després de mesos de vacances municipals, en Tomàs del PSOE ha tornat comparèixer devers la Casa de la vila. Ha estat dia 22, darrer dilluns de febrer i amb motiu del ple de l'Ajuntament. Feia unes hores que, per Plaça, hi havia vist en Joan March, secretari general dels socialistes, i el regidor de Ciutat, Jose Lluís Màdico. Qui n'havia sol·licitat la presència? Varen venir per posar ordre i col·locar cadascú en el seu lloc? Com a mínim la visita dels capitosts i la reincorporació de l'absent varen coincidir en dia i hora.

***

Hi ha jovenets i jovenetes que ja se plantegen sense traumes ni complexos la possibilitat que Mallorca i tots els Països Catalans siguin independents dins el marc d'una Europa unida i democràtica. Són signes del temps!

***

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEIGS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

**bonnin
SANSO**

AGENCIA INMOBILIARIA
ESTATE AGENTS
A.P.I.

C/ Guillem Forteza, 6
Tels. 20 00 07 - 20 07 61
Telefax: 20 04 01
07010 PALMA.

C.D. Espanya I Preferent

Es manté el «tete à tete» amb el líder

Sembla que després dels darrers resultats, l'Espanya comença a sortir de la davallada que va tenir al final i a principis de l'equador d'aquesta lliga i s'ha tornat col·locar prop del líder Pollença —a un punt a l'hora d'escriure aquest comentari—. I així manté un «tete à tete» que pot durar fins el proper dia 18 d'abril, data en què l'equip vermell de Pollença visitarà el Municipal de Lluçmajor. Creim que pot ser un partit transcendent encara que els visitants tendran molts factors a favor seu perquè en el partit d'anada vengueren per dos gols de diferència (4-2). A més, es tracta d'un conjunt al qual se li marquen pocs gols, tot al contrari de l'Espanya que té una defensa bastant vulnerable però en canvi té una davantera més realitzadora.

Finalment, s'ha de dir que s'ha incorporat a l'e-

quip Joan A. Garí Quintana, porter que en la temporada 1988-89, defensant els colors de l'Espanya, fou proclamat com el millor jugador de primera Preferent pel rotatiu «Ultima Hora» i també el més regular de l'equip. Però s'ha de tenir en compte que d'això, fa gairebé quatre anys i en aquest temps, encara que va jugar alguns encontres amb el C.F. Lluçmajor, no ho va fer amb la regularitat necessària.

**ESPANYA, 4
V. DE LLUC, 0**

Espanya: F. Garí (Salvà), Marín, A. Martí, Cosme, Martorell, Ferretjans, J. Clar, Magaña, A. Cantos, S. Martí (Cardell) i A. Clar (Andreu).

Gols: 1-0, m. 21, Magaña (p.). 2-0, m. 32, Cantos. 3-0, m. 41, Cantos. 4-0, m. 75, Martín.

Comentari: Un terreny de joc en molt males condi-

clons a causa de la pluja la qual cosa va obligar els jugadors de tots dos equips a realitzar un gran esforç, sobretot l'equip dirigit per J. Llopart perquè va ser qui més va atacar i va crear més joc. Hem de dir també que els dos conjunts varen acabar amb 10 homes per expulsió per part del col·legiat Payera Roca (que per cert va tenir

una bona actuació) amb tarja roja directa al porter del Verge de Lluc i per doble sanció amb tarja groga a A. Martí, de l'equip local.

**ESPANYA, 1
MURER, 0**

Espanya: F. Garí, Jaume, A. Martí, Cosme, Andreu (Martorell), J. Clar, A. Clar, Magaña, Cantos (S. Martí), Marín i Ferretjans (Corbalán).

Gol: 1-0, m. 31, J. Clar.

Comentari: Sense cap dubte la sort va col·laborar amb l'Espanya en aquest partit ja que el Murer va fer mèrits de més, al menys per merèixer l'empat. Moranta i Martorell en el primer temps tengueren les millors ocasions per canviar el marcador. A la segona meitat els visitants tornaren tenir algunes oportunitats però una vegada F. Garí i l'altra, el pal, varen per-

expert

ELÉCTRICA

Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C./ Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01

Particular: Ronda Migjorn, 90 - 2n - Tel. 66 06 08

metre que els locals arribaren al final amb el gol de Jaume Clar que val dos punts importantíssims.

**FELANITX, 2
ESPANYA, 3**

Espanya: Quintana, Jaume, A. Martí, Cosme, Corbalán (S. Martí), J. Clar, A. Clar, Magaña, Cantos, Marín i Ferretjans (Cardell).

Gols: 0-1, m. 45, Magaña (p.). 0-2, m. 51, Ferretjans. 0-3, m. 60, Cantos. 1-3, m. 77, Borràs (p.). 1-2-3, m. 87, Costa.

Comentari: L'Espanya va ser superior durant la primera part i fins el primer quart de la segona perquè ja havia aconseguit un avantatge de tres gols. Després l'equip d'Es Torrentó va reaccionar però ja era massa tard. Hem de dir que en aquest partit va debutar el porter J. Garí Quintana que ja havia format part de l'Espanya en temporades anteriors però que ara portava quasi dos anys sense jugar cap partit important.

**ESPANYA, 2
SANTANYÍ, 0**

Espanya: Quintana, Jaume, Corbalán (A. Martí), Cosme, Andreu, J. Clar, A. Clar (S. Martí), Magaña, Cantos (Cardell), Marín i Ferretjans.

Gols: 1-0, m. 7, Cantos. 2-0, m. 47, Cantos.

Comentari: Un tir al pal per part d'A. Clar en el minut 22 i deu minuts més tard una ocasió de Cantos que va ser salvada pel porter i acte seguit el posterior remat de Magaña el qual va ser tret per un defensa de la mateixa línia varen ser algunes de les moltes ocasions que varen tenir els jugadors de Joan Llompart. També cal esmentar que encara que els gols els va materialitzar Cantos, els jugadors més destacats varen ser Magaña i J. Clar. Un partit d'autèntica esportivitat on l'àrbitre Pérez

Díez va estar sensacional, l'única cosa que va desentonar va ser la davantera del Santanyí que gairebé no va inquietar la porteria de Garí Quintana.

CLASSIFICACIÓ

La classificació de Primera Regional preferent queda així després del 7 de març, data en què l'Espanya va vèncer el Santanyí (2-0).

1. POLLENÇA	27	18	6	3	70	19	42	+16
2. Espanya	28	18	5	5	67	35	41	+13
3. Montuiri	28	12	12	4	45	33	36	+8
4. R. Victoria	28	14	6	8	46	34	34	+6
5. Binisalem	28	11	12	5	34	29	34	+8
6. Calvia	28	12	8	8	40	33	32	+2
7. Fndraitx	28	13	5	10	44	39	31	+3
8. La Union	28	11	9	8	41	36	31	+1
9. Genova	26	9	13	4	29	25	31	+3
10. Santanyí	28	10	10	8	49	33	30	+4
11. Campos	28	10	8	10	39	27	28	
12. Murense	27	8	11	8	41	34	27	-1
13. Al. Rafal	28	11	4	13	36	38	26	-4
14. Alcudia	28	7	11	10	32	38	25	-1
15. Consell	27	8	8	11	38	45	24	-2
16. Alaro	28	9	4	15	23	39	22	-6
17. Felanitx	28	5	11	12	35	49	21	-7
18. V. de Lluc	27	4	7	16	21	54	15	-11
19. Xilvar	28	4	6	18	25	63	14	-12
20. Cala D'Or	28	2	6	20	22	74	10	-20

VENGA Y DEJESE LLEVAR POR UNA SENSACION.

S A F R A N E

Venga a conocerlo. Es lo último de Renault. Ningún otro coche seducirá sus sentidos como el nuevo Renault Safrane.

Venga a ver su equipamiento: 2.963 c.c., ABS, suspensión pilotada y un interior que le llevará a un nuevo mundo de sensaciones.

Descubrirá que el nuevo Renault Safrane es algo más que un coche. Es una nueva sensación esperando ser descubierta.

MAS QUE UN COCHE UNA SENSACION.

Descubrirlo en: **BARTOMEU JAUME NADAL**

Ronda Migjorn s/n. Tels. 66 01 40 i 66 00
Sant Cristòfol, 6 Tel. 26 00 01 (S'Arenal)

Juvenils CD Espanya Primera Regional

En els primers llocs

Joan Garau, entrenador dels Juvenils del C.D. Espanya

Joaquín

Es pot catalogar de molt bona la campanya que porten els jugadors de Joan Garau Vidal en aquesta fase de descens, grup A, de primera regional juvenil.

És molt important quedar en els primers llocs ja que és possible que els que ocupin aquesta posició puguin participar a la Primera autonòmica que es formarà a partir de la propera temporada.

Si tenim en compte que dos jugadors com són Ferretjans i J.Clar, encara en edat juvenil, des del començament de la temporada juguen amb el primer equip i la formació dels juvenils necessita alguns diumenges, la col·laboració d'alguns cadets, els resultats obtinguts des del 29 de novembre del passat any, en què va començar aquesta fase, fins al moment de fer aquest comentari (7-III-93) els resultats han estat bastant bons però sense dubtes els partits transcendents seran Alcúdia-Espanya i Espanya-Petra perquè aquests tres equips seran segurament els que es repartiran els tres primers llocs.

PARTITS DE LA SEGONA FASE

Quan escrivim aquestes línies s'acaba de perdre a Capdepera per 4-2, queden bastants encontres decisius però, com és natural, només us podem oferir el resultat, amb els autors dels gols, dels que s'han jugat fins a la data esmentada anteriorment.

PRIMERA VOLTA

Soller 0 - Espanya 1. Gol: A. Server.
Espanya 3 - Escolar 0. Gols: Xisco, P. Muñoz i J. Bonet.
Muro 1 - Espanya 2. Gols: P. Muñoz (2) i R. Castell.
Espanya 1 - Alcúdia 2. Gol: Tòfol.
Petra 0 - Espanya 0
Espanya 6 - Barracar 0. Gols: Xisco (3), P. Muñoz, A. Bonet i M. Mas.
Felanitx 1 - Espanya 1. Gol: P. Muñoz.

SEGONA VOLTA

Espanya 2 - Soller 1. Gols: P. Muñoz i Xisco.
Escolar 4 - Espanya 2. Gols: Muñoz (2)
Falten, per tant, per disputar-se els encontres Espanya-Muro, Alcúdia-Espanya, Espanya-Petra, Barracar-Espanya i Espanya-Felanitx.

CLASSIFICACIÓ

La classificació, després de perdre contra l'Escolar, queda així:

Petra	9	5	3	1	15	8	13
Espanya	9	5	2	2	18	10	12
Gesa Alcúdia	9	4	3	2	11	12	11
Escolar	9	4	2	3	24	16	10
Soller	9	3	2	4	13	9	8
Muro	9	3	2	4	15	17	8
Felanitx	9	2	2	5	13	17	6
Barracar	9	1	2	6	12	31	4

Benjamins CD Espanya Grup VII

Un bon final

El darrer partit d'aquesta competició en el qual s'inclouen els nostres benjamins va tenir lloc el dissabte dia 13 de febrer al camp de Sant Llorenç d'es Cardassar contra el conjunt que porta el mateix nom.

Va ser un partit emocionant i amb molts gols que va fer les delícies del públic assistent. Al minut 5 de la primera part, el davanter Secilla xuta a pier a una sortida del porter i marca el 0-1. Al cap de cinc minuts més, es xuta un corner per part de Sebastià Canyelles i rematada fabulosa de cap del central Gori Carbonell, suposant la victòria momentània de l'equip visitant per 0-2.

A la segona meitat una jugada al minut 20 de Secilla que marca el 0-3 i així

acaba el primer temps.

Tot d'una després d'haver començat aquest segon temps, l'àrbitre xiula un penal a favor de l'equip local la qual cosa significa un 1-3. A partir d'aquest moment l'equip de Sant Llorenç comença a pressionar però al minut 25 Canyelles centra a Manresa i aquest xuta, encara que el porter local toca l'esfèric. No obstant això, es marca l'1-4, resultat definitiu que fa que l'Espanya Benjamí ocupi el setè lloc de la classificació ja que aquest era el darrer encontre de la lliga.

El 27 de febrer es va disputar el primer partit de la segona fase del campionat Benjamí, patrocinat pel Consell Insular de Mallorca amb el resultat Espanya 7 -

Genaro i Gori, defenses dels benjamins

Sa Vileta 0. Els gols foren marcats per Rafita Ramos (3), Manresa (p.) Rafel Garcias, S. Canyelles i Genaro. A la primera part ja es guanyava de 4-0 i al segon temps es feren tres gols més. Als quinze minuts l'equip local ja havia fet tres

gols i el primer just al començament de partit. Els més petits del nostre futbol demostren de cada cop més un aprenentatge de joc i de tècnica. Tant de bo continuïn així.

Jaume

Golejadors CD Espanya i preferent

Espanya en 28 jornades 67 gols ha marcat el C.D.

Entre els jugadors de l'Espanya que entrena Joan Llompart hi ha hagut algunes discussions sobre la quantitat de gols marcats per un jugador o un altre. Nosaltres volem que cada un tenguí allò que li pertoca i com que no hem assistit a tots els desplaçaments —els partits jugats a casa els hem vists tots—, hem hagut de repassar les actes dels encontres jugats a fora i així atorgar a cada golejadors, les dades corresponents.

30 - 08 - 92

Espanya 3 - La Unión 2
Cantos (2) y defensor en p.p. (Muñoz-La Unión)

06 - 09 - 92

Calvià 2 - Espanya 3
S. Martí (2) y J. Clar

13 - 09 - 92

Espanya 1 - Montuiri 1
Cantos

20 - 09 - 92

Ríu. La Victoria 1 - Espanya 5
Cantos (3), Magaña y Marín

27 - 09 - 92

Espanya 6 - Alaró 1
Magaña (3), Cantos (2) y S.

Martí

04 - 10 - 92

Verge de Lluc 0 - Espanya 3
Cantos (2) y S. Martí

11 - 10 - 92

Murense 2 - Espanya 3
Magaña (2) y Ferretjans

18 - 10 - 92

Espanya 3 - Felanitx 1
Jaume, Magaña y Marín

23 - 10 - 92

Santanyí 2 - Espanya 2
Cantos (2)

01 - 11 - 92

Espanya 2 - Binissalem 1
Cantos y Cosme

08 - 11 - 92

Alcudia 3 - Espanya 3
Magaña, A. Clar y Cantos

15 - 11 - 92

Espanya 2 - Xilvar 0
Magaña (2)

22 - 11 - 92

Consell 2 - Espanya 2
Ferretjans (2)

29 - 11 - 92

PER REVIURE ELS BONS MOMENTS:

CARRER D'ES CONVENT, 103 - LLUCMAJOR

PERRUQUERIA

FINA

C/ d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

Espanya 0 - Campos 2

10 - 01 - 93

06 - 12 - 92

Espanya 5 - Calvià 0
Magaña (2), Jaume, S.
Martí y CantosPollença 4 - Espanya 2
Magaña y Cantos

17 - 01 - 93

08 - 12 - 92

Montuñi 1 - Espanya 0

Espanya 2 - Andratx 1
A. Clar y S. Martí

24 - 01 - 93

13 - 12 - 92

Espanya 0 - Ríto. La Victòria 1

Genova 1 - Espanya 1
Cantos

31 - 01 - 93

20 - 12 - 92

Alaró 2 - Espanya 3
Marín, Cantos y MagañaEspanya 3 - Cala d' Or 0
S. Martí, Cantos y Magaña

07 - 02 - 93

03 - 01 - 93

Espanya 4 - Verge de Lluc 0
Cantos (2), Magaña y
MarínAtc. Rafal 1 - Espanya 2
Magaña (2)

14 - 02 - 93

06 - 01 - 93

Espanya 1 - Murense 0

La Unión 3 - Espanya 1
A. Clar

J. Clar

21 - 02 - 93

Felanitx 2 - Espanya 3
Magaña, Cantos y Ferret-
jans

28 - 02 - 93

Espanya 2 - Santanyí 0
Cantos (2)En total, 67 gols han estat
els aconseguits pels juga-dors del CD Espanya fins a
la jornada 28, després de
jugar contra el Santanyí, re-
partits d'aquesta manera:

Cantos: 24

Magaña: 19

S. Martí: 07

Marín: 04

Ferretjans: 04

A. Clar: 03

J. Clar: 02

Jaume: 02

Cosme: 01

Defensor en p.p.: 01

TOTAL: 67 GOLES

Fe d'errades

Un altre cop els dimonis bolets ens han tomat jugar una mala passada i s'han tomat introduir a les planes esportives. En el número anterior, a la crònica dedicada al CD Espanya de Primera preferent, en el darrer apartat titulat «Una dada curiosa» (...) «l'Espanya, en els darrers quatre partits comentats hagi acabat jugant amb deu homes per expulsió d'alguns d'ells, és a dir: Espanya-Calvià, tarja roja directa a C. Clar...» Doncs resulta que A. Clar no velé tan sols ni la tarja groga i això que el col·legiat d'aquest partit (Garcia Ruiz) es va passar el temps mostrant targetes grogues i una de vermella, justament al centre-campista Jaume Clar que és el jugador que havia de fi-gurar en aquest apartat en lloc del davanter A. Clar Isem.

TENEMOS PRECIOS FUERA DE SERIE.

Ejemplo de nuevos precios tras desaparición de aranceles.

MODELO	PRECIO*	DIFERENCIA 1993/92
Rover 111 L 3 P	1.091.400 ptas.	-64.000 ptas.
Rover 214 Si 3 P	1.645.000 ptas.	-113.000 ptas.
Rover 220 GTi 3 P	2.233.000 ptas.	-205.000 ptas.
Rover 414 GSi	1.993.000 ptas.	-105.000 ptas.

Venga a informarse sobre cualquier modelo de la serie Rover
y descubra sus precios fuera de serie.

* Precio final recomendado, incluyendo IVA, transporte e impuesto sobre matriculación.

ILLA MOTORS, S. L.

Avenida Caballero Ramón Sanmartín, s/n. - Teléfono 66 01 46
07620 LLUCMAJOR (Mallorca)RESTAURANT
PIZZERIA

TORRE DE CALA PI

Urb. TORRE DE CALA PI

LLUCMAJOR - MALLORCA

Tel. 908 73 98 43

ESPECIALITATS

Pizzas

Carns al forn

Peixos

OBERT TOT L'ANY

NAIXEMENTS

- Marina Romero i Rodríguez, filla de Josep-Antoni i Maria del Pilar; nasqué el 30-1-93.
- Bàrbara de Mata i Schut, filla d'Alfons i Fokkolina; nasqué el 10-2-93.
- Chantal Pfister, fill de Christian-Antoni i Christine; nasqué el 30-1-93.
- Maria-Teresa Solano i Llamas, filla de Tomàs i Maria-Josepa; nasqué el 13-2-93.
- Raquel Romero i Solano, filla de Fulgencio i Vicenta; nasqué el 15-2-93.
- Marc Ginn i Rosselló, fill de Marc St. Cyre i Margalida; nasqué el 16-2-93.
- Antoni Munar i Cardell, fill de Miquel i Andreu; nasqué el 16-2-93.
- Adrià Roig i Fuster, fill de Joan-Carles i Catalina; nasqué el 22-2-93.

MATRIMONIS

- Rafel Moragues Garcés i Francesca Tena Olmo es casaren el 13-2-93 a l'església de la Lactància.
- Miquel Pedreño Payeras i Joana-Aina Taberner Oliver es casaren el 6-2-93 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia.

DEFUNCIONS

- Antonia Garcias Garcias, morí el 3-1-93 als 77 anys.
- Aina-Maria Mut i Tomàs, morí el 5-2-93 als 76 anys.
- Pau Machuca i Serrano, morí el 8-2-93 als 67 anys.
- Sebastià Julià i Garí, morí el 27-2-93 als 70 anys.

EXCURSIÓ A LOURDES (1 dia)

Sortida: 20 de Maig

Preu: 21.000 PTA.

Aviò + trasllats + dinar

I ara també al **SUPERMERCAT PROHENS** de dilluns a divendres de les 19 a les 21 hores
Tel. 12 01 64. LLUCMAJOR

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tels. 26 74 50 - 26 54 58
S'ARENAL

Gloses i cançons

Per ventura les cançons més xocants són les satíriques i les que empen paraules gruixades, comunes i de befa cap a les persones o als animals, retreient els seus defectes i engrossant-los, o sia, fent una caricatura. Les bísties, fins fa molts pocs anys, pràcticament eren tractades com a part de la família; realment eren un element indispensable, com diríem ara el cotxe, o més, ja que, endemés d'eina per al desplaçament era també eina de treball. De la mateixa manera que sempre hi ha hagut cavalls de molt bona presència i pelatge lluent, hi ha hagut ases i muls de posat cansat i poc agradosos d'aspecte.

A Llucmajor se diuen amb molta de freqüència dues gloses des de fa molts d'anys i que per a mi no passen de moda, encara que als més joves els sembla del segle passat, són aquestes:

Noltros teníem un mul
que li dèiem en Mindango,
se n'anava ringo-rango,
amb sa coa dalt es cult.

Noltros teníem un mul
que li dèiem en Fumat,
i un homo quan ha acabat,
amb un mac se torca es cul.

Guillem Oliver.

FUNERÀRIA
Nostra Senyora de Lluc
A. SASTRE

C/ Revetla 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

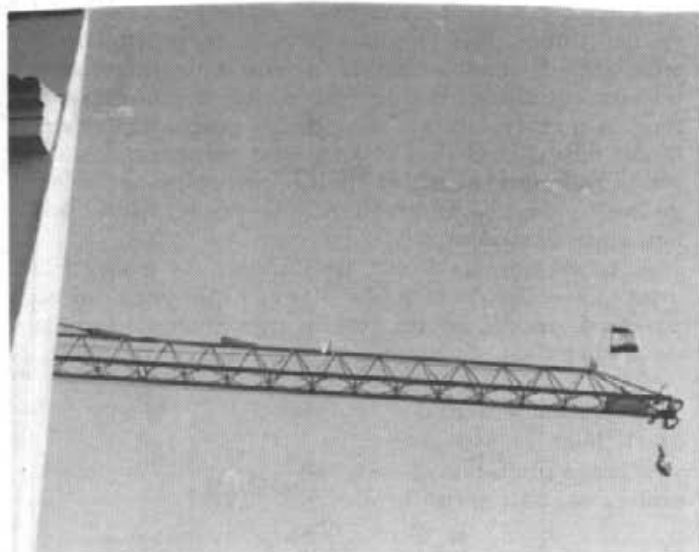
A partir del 12 de maig el Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atendrà serveis particulars i de la nostra Compania d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

Pes forat des moix

Una grua, una bandera, un cuixot

Quan s'arriba a l'alçada màxima d'un edifici en construcció, és preceptiu posar-hi la bandera de l'estat espanyol. El que no ho és, és penjar-hi també un cuixot. Els picapedrers d'aquesta obra saben que per curar bé els cuixots els han de tenir a un lloc airejat i essent així: quin lloc millor que aquest?

B	V	S	A	Z	B	J	E	S	R	D	J
S	N	D	O	V	X	K	E	E	T	V	B
M	Z	S	X	C	O	U	J	R	Q	X	S
Y	C	L	D	T	Q	T	B	E	A	O	O
D	V	T	Y	A	K	A	D	S	L	Q	C
B	T	C	L	B	A	J	O	L	I	D	L
U	N	P	D	E	D	S	I	U	A	O	A
S	X	I	M	A	L	C	Q	P	N	R	T
R	T	M	T	R	N	A	M	R	C	E	P
E	F	C	P	O	R	D	U	D	E	U	E
U	D	S	D	S	Q	E	Y	P	S	B	P
A	U	R	Z	E	K	N	E	M	E	V	A
L	O	U	W	Y	U	E	L	U	A	K	L
C	Z	D	S	A	R	S	K	X	O	L	C

7 Objectes que es poren comprar a una Joieria

Solució del mes passat

-Cigaló
-Gamba
-Grimald
-Cranc

-Cigala
-Escamarlà
-Ermità
-Cranca

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18
serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÉFON 66 04 22

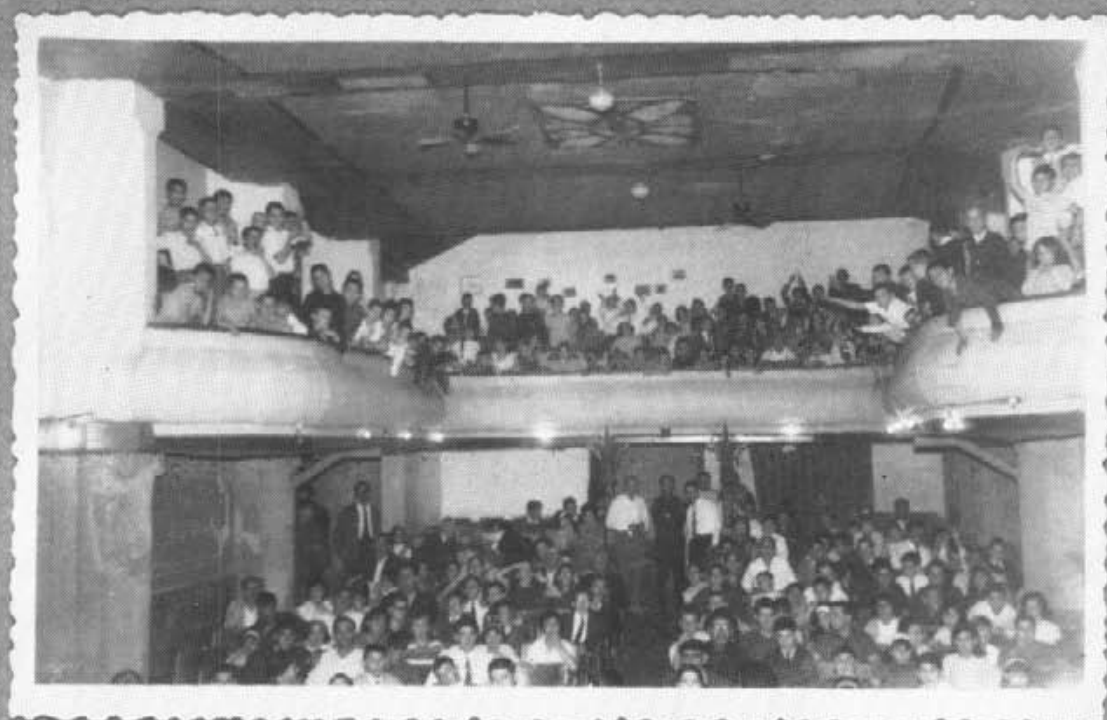
HAMBURGUESES
«PERROS»
«PINCHOS»
«PEPITOS»

Provin la nostra
CUINA RAPIDA, ÉS TROPI!...
Obert tots els dies

**Servei de begudes i menjars
de qualitat a preus raonables**

Avinguda Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

SEAT TOLEDO CLASS

SUBA DE CLASE

DESDE 1.590.000 PTAS.*

SEAT

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.A.**

Cra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

Con el nuevo SEAT TOLEDO CLASS accedemos a una berlina de categoría superior, sin que le cueste más. Con un cómodo espacio interior y el maletero más grande de su categoría. Fácilmente accesible gracias al innovador diseño de su portón trasero integrado.

ACCEDA A LA EXCLUSIVIDAD

Todo un mundo de detalles completa el estilo único del nuevo SEAT TOLEDO CLASS. Tapicería de diseño exclusivo y paragolpes color campera. Y en las Clases 1.6i y 1.9 TD elevallas eléctricas, embellecedores integrales en ruedas y dirección asistida.

ACCEDA A UN CONCEPTO INTEGRAL DE SEGURIDAD

Con un espacio de máxima seguridad para pasajeros, una estructura prácticamente indeformable constituida por seis anchos de seguridad. Con Sistema de Protección Lateral en puertas. Y dos circuitos independientes de frenos en diagonal. Además, la posibilidad de incorporar como opción la última generación en sistemas antibloqueo de frenos, el ABS MARK IV, que mantiene el control en situaciones críticas.

ACCEDA A UNA AMPLIA GAMA
Para cada exigencia un SEAT TOLEDO CLASS. Con dos versiones en gasolina: 1.6i y 1.8i. Y en diesel: 1.90i y la avanzada tecnología que aporta el 1.9 TD.

Nuevo SEAT TOLEDO CLASS, una berlina superior.

SEAT

**AUTO-ELECTRIC
Barceló**

Guillem Barceló Cardell

D.N.I. 41402521Z

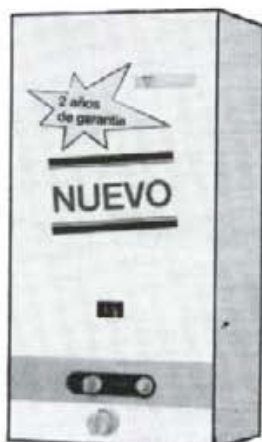
Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

Calentadores d'aigua a gas Junkers

El màxim confort de l'aigua calenta

BOSCH
Grupos
electrogenos

ELECTRÓNICA DE L'AUTOMÒBIL
INJECCIÓ GASOLINA
AIRE CONDICIONAT
FRENS I ABS
AUTO-RÀDIO - AUTO-HIFI
RÀDIO TELÈFONS
EMISSORS INDUSTRIALS
EINES PORTÀTILS
GENERADORS
ENERGIA SOLAR
BATERIES SOLARS

BOSCH Auto-Alarm 1

**15.000 PTA.
MONTADA**